

**БЕЛАРУСКІ ПРАФЕСІЙНЫ САЮЗ
РАБОТНІКАЎ АДУКАЦЫІ І НАВУКІ**

СЕРЫЯ «БІБЛІЯТЭКА ПРАФСАЮЗНАГА АКТЫВУ»

выпуск 27

**УЗНАГАРОДЖАННЕ І ЗААХВОЧВАННЕ
Ў БЕЛАРУСКІМ ПРАФЕСІЙНЫМ САЮЗЕ
РАБОТНІКАЎ АДУКАЦЫІ І НАВУКІ**

**ЗБОРНІК НАРМАТЫЎНЫХ ПРАВАВЫХ АКТАЎ
І ЎНУТРЫСАЮЗНЫХ ДАКУМЕНТАЎ**

Мінск 2012

*Серыя заснаваная ў 2007 годзе
Пад агульнай рэдакцыяй Старшыні
Беларускага прафесійнага саюза
работнікаў адукацыі і навукі А.А. Бойкі*

*Рэдакцыйная калегія:
М.М. Башко, Л.Ф. Багадзяж, В.Р. Герасімовіч,
С.В. Вінаградаў, Р.В. Дзіпра (галоўны рэдактар), М.Л. Лясун,
Л.В. Манюк, А.А. Падгайчанка, Н.М. Радзевіч,
В.А. Сміткін, А.С. Суханаў, В.А. Харытановіч*

*Выдадзена па заказе
Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза
работнікаў адукацыі і навукі*

*Укладальнікі – намеснік Старшыні Беларускага прафесійнага саюза
работнікаў адукацыі і навукі Р.В. Дзіпра,
загадчык аддзела арганізацыйнай работы
Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза
работнікаў адукацыі і навукі В.А. Ільіна*

**Узнагароджанне і заахвочванне ў Беларускім прафесійным саюзе
работнікаў адукацыі і навукі:** Зборнік нарматыўных прававых актаў і
ўнутрысаюзных дакументаў. – Мн., 2012. – 92 с.

У зборнік увайшлі нарматыўныя прававыя акты і ўнутрысаюзныя дакументы па пытаннях узнагароджання і заахвочвання ў Беларускім прафесійным саюзе работнікаў адукацыі і навукі.

Адрасавана прафсаюзнаму актыву, работнікам прафсаюзных органаў галіновага прафсаюза, міжсаюзных органаў, а таксама кіраўнікам і спецыялістам арганізацый сістэмы адукацыі.

РАЗДЕЛ 1. ДОКУМЕНТЫ БЕЛАРУСКАГА ПРАФЕСІЙНАГА САЮЗА АДУКАЦЫІ І НАВУКІ

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ
БЕЛАРУСКАГА ПРАФЕСІЙНАГА САЮЗА
РАБОТНІКАЎ АДУКАЦЫІ І НАВУКІ
ПРЭЗІДЫУМ

ПАСТАНОВА

19.04.2012 № 2/132

г. Мінск

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
БЕЛОРУССКОГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО СОЮЗА
РАБОТНИКОВ ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
ПРЕЗИДИУМ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г. Минск

Аб узнагароджанні і заахвочванні
ў Беларускам прафесійным саюзе
работнікаў адукацыі і навукі

У мэтах сістэматызацыі і пашырэння форм узнагароджання і заахвочвання ў галіновым прафсаюзе Прэзідыум Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі ПАСТАНАЎЛЯЕ:

1. Лічыць:

1.1. асноўнымі формамі ўзнагароджання ў галіновым прафсаюзе:

1.1.1. Падзяку арганізацыйнай структуры галіновага прафсаюза;

1.1.2. Грамату арганізацыйнай структуры галіновага прафсаюза;

1.1.3. Ганаровую грамату арганізацыйнай структуры галіновага прафсаюза;

1.1.4. Нагрудны знак Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі «За адданасць галіноваму прафсаюзу»;

1.2. дадатковымі формамі заахвочвання ў галіновым прафсаюзе:

1.2.1. Падзячны ліст адпаведнай арганізацыйнай структуры галіновага прафсаюза;

1.2.2. Дыплом адпаведнай арганізацыйнай структуры галіновага прафсаюза;

1.2.3. Сертыфікат адпаведнай арганізацыйнай структуры галіновага прафсаюза.

2. Зацвердзіць:

2.1. Палажэнне аб Падзяцы Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі (дадатак № 1);

2.2. Палажэнне аб Грамаце Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі (дадатак № 2);

2.3. Палажэнне аб Ганаровай грамаце Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі (дадатак № 3);

2.4. Палажэнне аб Нагрудным знаку Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі «За адданасць галіноваму прафсаюзу» (дадатак № 4);

2.5. Форму прадстаўлення да ўзнагароджання (заахвочвання) (дадатак № 5);

2.6. Форму ўзнагароднага ліста (дадатак № 6).

3. Устанавіць, што дадатковыя формы заахвочвання Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі выкарыстоўваюцца ў наступным парадку:

3.1. Падзячны ліст Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі накіроўваецца членам, арганізацыйным структурам галіновага прафсаюза, арганізацыям, асобам з указаннем іх укладу ў развіццё галіновага прафсаюзнага руху;

3.2. Дыплом Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі выдаецца членам, арганізацыйным структурам галіновага прафсаюза, арганізацыям, асобам за дасягненні ў рэалізацыі статутных мэт і задач галіновага прафсаюза і (ці) у рамках правядзення конкурсаў, фестываляў, фізкультурна-спартыўных і іншых мерапрыемстваў з улікам адпаведных палажэнняў;

3.3. Сертыфікат Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі выдаецца членам, арганізацыйным структурам галіновага прафсаюза, арганізацыям, асобам у якасці пацвярджэння заахвочвання іх ва ўстаноўленым парадку грашовымі сродкамі за дасягненні ў рэалізацыі статутных мэт і задач галіновага прафсаюза і (ці) у рамках правядзення конкурсаў, фестываляў, фізкультурна-спартыўных і іншых мерапрыемстваў з улікам адпаведных палажэнняў.

4. Набыццё падарункаў і кветак для ўручэння да прадугледжаных дадзенай пастановай форм узнагароджання і заахвочвання забяспечваюць:

4.1. ЦК галіновага прафсаюза за кошт уласных сродкаў, калі цырымонію ўзнагароджання ажыццяўляе ЦК галіновага прафсаюза, у тым ліку ў час мерапрыемстваў, якія праводзяцца на яго базе;

4.2. адпаведныя арганізацыйныя структуры галіновага прафсаюза за кошт уласных сродкаў, калі цырымонію ўзнагароджання ажыццяўляюць гэтыя арганізацыйныя структуры, у тым ліку ў час мерапрыемстваў, якія праводзяцца на іх базе.

5. Арганізацыйныя структуры галіновага прафсаюза распрацоўваюць і зацвярджаюць ва ўстаноўленым парадку палажэнні аб уласных формах узнагароджання і заахвочвання згодна пункту 1 дадзенай пастановай.

6. Пастанова Прэзідыума Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі ўступае ў дзеянне з 01.06.2012.

7. Кантроль за выкананнем дадзенай пастановай ўскласці на намесніка Старшыні Р.В. Дапіру, загадчыка аддзела арганізацыйнай работы В.А. Ільну і галоўнага бухгалтара А.І. Бунчукову.

Старшыня Цэнтральнага камітэта
галіновага прафсаюза

А. А. Бойка

Дадатак № 1
да Пастановы Прэзідыума
Цэнтральнага камітэта Беларускага
прафесійнага саюза работнікаў
адукацыі і навукі 19.04.2012 №2/132

ПАЛАЖЭННЕ
АБ Падзяцы ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА
БЕЛАРУСКАГА ПРАФЕСІЙНАГА САЮЗА
РАБОТНІКАЎ АДУКАЦЫІ І НАВУКІ

1. Агульныя палажэнні

1. Дадзенае Палажэнне рэгулюе пытанні дзейнасці Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі (далей – ЦК, галіновы прафсаюз адпаведна) па ўзнагароджанні Падзякай ЦК (далей – Падзяка).

2. Падзяка з’яўляецца формай узнагароджання:

2.1. членаў арганізацыйных структур галіновага прафсаюза: работнікаў, навучэнцаў арганізацый адукацыі, ветэранаў працы галіны;

2.2. арганізацыйных структур галіновага прафсаюза;

2.3. іншых асоб і арганізацый.

3. Падзякай узнагароджаюцца за важкі ўклад у рэалізацыю статутных задач галіновага прафсаюза, удасканаленне форм і метадаў прафсаюзнай работы, іміджу галіновага прафсаюза і прафсаюзага руху, сацыяльна-эканамічнае развіццё галіны праз якасную рэалізацыю значных праграм, плённае правядзенне акцый, мерапрыемстваў, дапамогу ў ажыццяўленні праектаў ЦК.

4. Пытанні ўзнагароджання Падзякай у рамках правядзення навукова-практычных канферэнцый, конкурсаў, фестываляў, спартакіяд і г.д. пад згідай ЦК рэгулююцца адпаведнымі пастановамі, палажэннямі.

5. Форму бланка Падзякі зацвярджае прэзідыум ЦК.

2. Парадак прадстаўлення кандыдатур

6. Прадстаўленне кандыдатур да аб’яўлення Падзякі могуць ажыццяўляць:

6.1. Старшыня галіновага прафсаюза, яго намеснік, члены прэзідыума, аддзелы апарату ЦК шляхам накіравання прэзідыуму ЦК адпаведнага прадстаўлення;

6.2. абласныя (Мінскі гарадскі) камітэты галіновага прафсаюза, прафсаюзныя камітэты (прэзідыумы прафсаюзных камітэтаў) першасных

прафсаюзных арганізацый, якія знаходзяцца на прафсаюзным абслугоўванні ў ЦК, шляхам накіравання прэзідыуму ЦК прадстаўлення кандыдатуры (кандыдатур) да аб'яўлення Падзякі і пастановы адпаведнага прафсаюзнага органа.

7. Дакументы да ўзнагароджання Падзякай накіроўваюцца ў ЦК не пазней чым за месяц да даты правядзення мерапрыемства, дзе мяркуецца яе ўрачыстае ўручэнне. У выключных выпадках з дазволу Старшыні галіновага прафсаюза, яго намесніка рашэнне да ўзнагароджання Падзякай можа быць прынята да разгляду ў рабочым парадку.

8. Прадстаўленне да аб'яўлення Падзякі афармляецца на беларускай мове.

9. Падрыхтаваныя з парушэннямі ўстаноўленага парадку дакументы вяртаюцца адпаведным арганізацыйным структурам галіновага прафсаюза для дапрацоўкі.

3. Парадак узнагароджання

10. Рашэнне аб аб'яўленні Падзякі прымаецца прэзідыумам ЦК шляхам выдання адпаведнай пастановы.

11. Падрыхтоўку праекту пастановы аб аб'яўленні Падзякі, афармленне яе бланкаў, занясенне дадзеных асоб, якім аб'яўлена Падзяка, у банк адпаведных дадзеных ЦК ажыццяўляе аддзел арганізацыйнай работы апарату ЦК.

12. Уручэнне Падзякі ва ўрачыстай абстаноўцы забяспечвае ЦК, арганізацыйныя структуры галіновага прафсаюза, якія хадайнічалі аб аб'яўленні Падзякі.

13. Запіс аб аб'яўленні Падзякі заносіцца ў працоўную кніжку, асабістую справу.

14. Асобам, якім аб'яўлена Падзяка, разам з яе бланкам выдаецца грашовая ўзнагарода ў памеры трох базавых велічынь за кошт сродкаў ЦК ці арганізацыйнай структуры галіновага прафсаюза, якая хадайнічала аб аб'яўленні Падзякі, калі іншае не ўстаноўлена адпаведнай пастановай.

15. Інфармацыя аб узнагароджанні размяшчаецца на сайце ЦК, у сродках масавай інфармацыі.

Дадатак № 2
да Пастановы Прэзідыума
Цэнтральнага камітэта Беларускага
прафесійнага саюза работнікаў
адукацыі і навукі 19.04.2012 №2/132

ПАЛАЖЭННЕ

**АБ ГРАМАЦЕ ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА
БЕЛАРУСКАГА ПРАФЕСІЙНАГА САЮЗА
РАБОТНІКАЎ АДУКАЦЫІ І НАВУКІ**

1. Агульныя палажэнні

1. Дадзенае Палажэнне рэгулюе пытанні дзейнасці Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі (далей – ЦК, галіновы прафсаюз адпаведна) па ўзнагароджанні Граматай ЦК (далей – Грамата).

2. Грамата з’яўляецца формай узнагароджання:

2.1. членаў арганізацыйных структур галіновага прафсаюза: работнікаў, навучэнцаў арганізацый адукацыі, ветэранаў працы галіны;

2.2. арганізацыйных структур галіновага прафсаюза;

2.3. іншых асоб і арганізацый.

3. Граматай узнагароджаюцца за важкі ўклад у рэалізацыю статутных задач галіновага прафсаюза, удасканаленне форм і метадаў прафсаюзнай работы, іміджу галіновага прафсаюза і прафсаюзага руху, сацыяльна-эканамічнае развіццё галіны цераз:

3.1. дасягненні ў рабоце па абароне працоўных, сацыяльна-эканамічных правоў і законных інтарэсаў членаў галіновага прафсаюза;

3.2. высокія паказчыкі развіцця сацыяльнага партнёрства ў галіне, садзеянне галіноваму прафсаюзу ў рэалізацыі праграм яго дзейнасці;

3.3. паспяховае ажыццяўленне сацыяльна-эканамічных праграм, стварэнне спрыяльных умоў працы для працоўных галіны;

3.4. плённую работу па арганізацыі быту і вольнага часу членаў галіновага прафсаюза, развіццё культурна-выхаваўчай і спартыўна-аздараўленчай работы;

3.5. сістэматычнае інфармаванне аб дзейнасці галіновага прафсаюза і прафсаюзнай арганізацыі ў сродках масавай інфармацыі, на сайтах арганізацыйных структур галіновага прафсаюза, папулярызацыю ідэй прафсаюзага руху сярод працоўных і навучэнцаў галіны.

4. Да асоб, кандыдатуры якіх прадстаўляюцца да ўзнагароджання Граматай, прад’яўляюцца наступныя патрабаванні:

4.1. працяглы стаж дзейнасці ў галіновым прафсаюзе не менш трох гадоў;

4.2. наяўнасць заахвочванняў ЦК ці ўзнагарод арганізацыйных структур галіновага прафсаюза, органаў адукацыі;

4.3. значныя дасягненні ў актывізацыі і пашырэнні галіновага прафсаюзнага руху, удасканаленні форм і метадаў прафсаюзнай работы.

5. Да арганізацыйных структур галіновага прафсаюза, якія прадстаўляюцца да ўзнагароджання Граматай, прад'яўляюцца наступныя патрабаванні:

5.1. высокі ўзровень ахопу прафсаюзным членствам і (ці) колькасны рост прафсаюзнай арганізацыі;

5.2. наяўнасць заахвочванняў ЦК ці ўзнагарод арганізацыйных структур галіновага прафсаюза, органаў адукацыі ў прафсаюзнай арганізацыі і (ці) яе прадстаўнікоў;

4.3. высокі ўзровень пастаноўкі арганізацыйнай работы, грамадскага кантролю за выкананнем заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб працы і ахове працы, іншых кірункаў прафсаюзнай работы, арганізацыі выканання рашэнняў з'ездаў галіновага прафсаюза, пленумаў, прэзідыума ЦК;

5.4. наяўнасць прызоў за ўдзел прадстаўнікоў прафсаюзнай арганізацыі ў рэспубліканскіх аглядах, конкурсах, фестывалях, спартакіядах, іншых мерапрыемствах, якія праводзіліся пад эгідай ЦК.

6. Форму бланка Граматы зацвярджае прэзідыум ЦК.

2. Парадак прадстаўлення да ўзнагароджання

7. Прадстаўленне кандыдатур і арганізацыйных структур галіновага прафсаюза да ўзнагароджання Граматай могуць ажыццяўляць:

7.1. Старшыня галіновага прафсаюза, яго намеснік, члены прэзідыума, аддзелы апарату ЦК шляхам накіравання прэзідыуму ЦК прадстаўлення кандыдатуры (кандыдатур), арганізацыйных структур галіновага прафсаюза да ўзнагароджання;

7.2. абласныя (Мінскі гарадскі) камітэты галіновага прафсаюза, прафсаюзныя камітэты (прэзідыумы прафсаюзных камітэтаў) першасных прафсаюзных арганізацый, якія знаходзяцца на прафсаюзным абслугоўванні ў ЦК, шляхам накіравання прэзідыуму ЦК:

7.2.1. пастановы адпаведнага прафсаюзнага органа;

7.2.2. узнагароднага ліста ўстаноўленай прэзідыумам ЦК формы, на арганізацыйныя структуры галіновага прафсаюза – кароткія даведкі аб іх працы, падрыхтаваныя адпаведнымі арганізацыйнымі структурамі галіновага прафсаюза.

8. Паўторнае ўзнагароджанне Граматай у тэрмін не менш за два гады з даты папярэдняга ўзнагароджання дапускаецца пры наяўнасці выключных

заслуг прадстаўленай кандыдатуры, арганізацыйнай структуры галіновага прафсаюза перад ім у гэты перыяд.

9. Дакументы да ўзнагароджання Граматай накіроўваюцца ў ЦК не пазней за месяц да даты правядзення адпаведнага мерапрыемства, на якім мяркуецца ўрачыстае ўручэнне Граматы. У выключных выпадках з дазволу Старшыні галіновага прафсаюза, яго намесніка рашэнне да ўзнагароджання Граматай можа быць прынята да разгляду ў рабочым парадку.

10. Узнагародныя лісты афармляюцца на беларускай мове.

11. Падрыхтаваныя з парушэннямі ўстаноўленага парадку дакументы вяртаюцца адпаведным арганізацыйным структурам галіновага прафсаюза для дапрацоўкі.

3. Парадак узнагароджання

12. Рашэнне аб узнагароджанні Граматай прымаецца прэзідыумам ЦК шляхам выдання адпаведнай пастановы.

13. Падрыхтоўку праекту пастановы аб узнагароджанні Граматай, афармленне яе бланкаў, занясенне дадзеных узнагароджаных Граматай асоб, арганізацыйных структур галіновага прафсаюза ў банк адпаведных дадзеных ЦК ажыццяўляе аддзел арганізацыйнай работы апарату ЦК.

14. Уручэнне Граматы ва ўрачыстай абстаноўцы забяспечвае ЦК, арганізацыйныя структуры галіновага прафсаюза, якія хадайнічалі аб узнагароджанні Граматай.

15. Запіс аб узнагароджанні Граматай заносіцца ў працоўную кніжку, асабістую справу. Пры ўзнагароджанні Граматай арганізацыйнай структуры галіновага прафсаюза такі запіс не ажыццяўляецца.

16. Узнагароджаным Граматай асобам і арганізацыйным структурам галіновага прафсаюза выдаецца аднаразовае грашовае ўзнагароджанне ў памеры чатырох і пяці базавых велічынь адпаведна за кошт сродкаў ЦК ці арганізацыйнай структуры галіновага прафсаюза, якая хадайнічала аб узнагароджанні Граматай, калі іншае не ўстаноўлена адпаведнай пастановай.

17. Інфармацыя аб узнагароджанні размяшчаецца на сайце ЦК, у сродках масавай інфармацыі.

Дадатак № 3
да Пастановы Прэзідыума
Цэнтральнага камітэта Беларускага
прафесійнага саюза работнікаў
адукацыі і навукі 19.04.2012 №2/132

ПАЛАЖЭННЕ

**АБ ГАНАРОВАЙ ГРАМАЦЕ ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА
БЕЛАРУСКАГА ПРАФЕСІЙНАГА САЮЗА
РАБОТНІКАЎ АДУКАЦЫІ І НАВУКІ**

1. Агульныя палажэнні

1. Дадзенае Палажэнне рэгулюе пытанні дзейнасці Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі (далей – ЦК, галіновы прафсаюз адпаведна) па ўзнагароджанні Ганаровай граматай ЦК (далей – Ганаровая грамата).

2. Ганаровая грамата з’яўляецца формай узнагароджання:

2.1. членаў арганізацыйных структур галіновага прафсаюза: работнікаў, навучэнцаў арганізацый адукацыі, ветэранаў працы галіны;

2.2. арганізацыйных структур галіновага прафсаюза;

2.3. іншых асоб і арганізацый.

3. Ганаровай граматай узнагароджаваюцца за важкі ўклад у рэалізацыю статутных задач галіновага прафсаюза, удасканаленне форм і метадаў прафсаюзнай работы, іміджу галіновага прафсаюза і прафсаюзнага руху, сацыяльна-эканамічнае развіццё галіны цераз:

3.1. дасягненні ў рабоце па абароне працоўных, сацыяльна-эканамічных правоў і законных інтарэсаў членаў галіновага прафсаюза;

3.2. высокія паказчыкі развіцця сацыяльнага партнёрства ў галіне, садзейнае галіноваму прафсаюзу ў рэалізацыі праграм яго дзейнасці;

3.3. паспяховае ажыццяўленне сацыяльна-эканамічных праграм, стварэнне спрыяльных умоў працы для працоўных галіны;

3.4. плённую работу па арганізацыі быту і вольнага часу членаў галіновага прафсаюза, развіццё культурна-выхаваўчай і спартыўна-аздараўленчай работы;

3.5. сістэматычнае інфармаванне аб дзейнасці галіновага прафсаюза і прафсаюзнай арганізацыі ў сродках масавай інфармацыі, на сайтах арганізацыйных структур галіновага прафсаюза, папулярызацыю ідэй прафсаюзнага руху сярод працоўных і навучэнцаў галіны.

4. Да асоб, кандыдатуры якіх прадстаўляюцца да ўзнагароджання Ганаровай граматай, прад’яўляюцца наступныя патрабаванні:

4.1. стаж актыўнай дзейнасці ў галіновым прафсаюзе не менш пяці гадоў;

4.2. наяўнасць узнагарод, заахвочванняў ЦК, арганізацыйных структур галіновага прафсаюза, органаў адукацыі;

4.3. значныя дасягненні ў актывізацыі і пашырэнні галіновага прафсаюзнага руху, удасканаленні форм і метадаў прафсаюзнай работы.

5. Да арганізацыйных структур галіновага прафсаюза, якія прадстаўляюцца да ўзнагароджання Ганаровай граматай, прад'яўляюцца наступныя патрабаванні:

5.1. высокі ўзровень ахопу прафсаюзным членствам і (ці) колькасны рост прафсаюзнай арганізацыі, іншыя паказчыкі дынамікі яе развіцця;

5.2. наяўнасць узнагарод, заахвочванняў ЦК, арганізацыйных структур галіновага прафсаюза, органаў адукацыі ў прафсаюзнай арганізацыі і (ці) яе прадстаўнікоў;

5.3. высокі ўзровень пастаноўкі арганізацыйнай работы, грамадскага кантролю за выкананнем заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб працы і ахове працы, іншых кірункаў прафсаюзнай работы, арганізацыі выканання рашэнняў з'ездаў галіновага прафсаюза, пленумаў, прэзідыума ЦК;

5.4. наяўнасць прызоў за ўдзел прадстаўнікоў прафсаюзнай арганізацыі ў рэспубліканскіх аглядах, конкурсах, фестывалях, спартакіядах, іншых мерапрыемствах, якія праводзіліся пад эгідай ЦК.

6. Форму бланка Ганаровай граматы зацвярджае прэзідыум ЦК.

2. Парадак прадстаўлення да ўзнагароджання

7. Прадстаўленне кандыдатур і арганізацыйных структур галіновага прафсаюза да ўзнагароджання Ганаровай граматай могуць ажыццяўляць:

7.1. Старшыня галіновага прафсаюза, яго намеснік, члены прэзідыума, аддзелы апарату, ЦК шляхам накіравання прэзідыуму ЦК прадстаўлення кандыдатуры (кандыдатур), арганізацыйных структур галіновага прафсаюза да ўзнагароджання;

7.2. абласныя (Мінскі гарадскі) камітэты галіновага прафсаюза, прафсаюзныя камітэты (прэзідыумы прафсаюзных камітэтаў) першасных прафсаюзных арганізацый, якія знаходзяцца на прафсаюзным абслугоўванні ў ЦК, шляхам накіравання прэзідыуму ЦК:

7.2.1. пастановы адпаведнага прафсаюзнага органа;

7.2.2. узнагароднага ліста ўстаноўленай прэзідыумам ЦК формы, на арганізацыйныя структуры галіновага прафсаюза – кароткія даведкі аб іх працы, падрыхтаваныя адпаведнымі арганізацыйнымі структурамі галіновага прафсаюза.

8. Паўторнае ўзнагароджанне Ганаровай граматай у тэрмін не менш за пяць гадоў з даты папярэдняга ўзнагароджання дапускаецца пры наяўнасці

выключных заслуг прадстаўленай кандыдатуры, арганізацыйнай структуры галіновага прафсаюза перад ім у гэты перыяд.

9. Дакументы да ўзнагароджання Ганаровай граматай накіроўваюцца ў ЦК не пазней чым за месяц да даты правядзення мерапрыемства, дзе мяркуецца яе ўрачыстае ўручэнне. У выключных выпадках з дазволу Старшыні галіновага прафсаюза, яго намесніка рашэнне да ўзнагароджання Ганаровай граматай можа быць прынята да разгляду ў рабочым парадку.

10. Узнагародныя лісты афармляюцца на беларускай мове.

11. Падрыхтаваныя з парушэннямі ўстаноўленага парадку дакументы вяртаюцца адпаведным арганізацыйным структурам галіновага прафсаюза для дапрацоўкі.

3. Парадак узнагароджання

12. Рашэнне аб узнагароджанні Ганаровай граматай прымаецца прэзідыумам ЦК шляхам выдання адпаведнай пастановы.

13. Падрыхтоўку праекту пастановы аб узнагароджанні Ганаровай граматай, афармленне яе бланкаў, занясенне дадзеных узнагароджаных Ганаровай граматай асоб, арганізацыйных структур галіновага прафсаюза ў банк адпаведных дадзеных ЦК ажыццяўляе аддзел арганізацыйнай работы апарату ЦК.

14. Уручэнне Ганаровай граматы ва ўрачыстай абстаноўцы, як правіла, на пленумах ЦК, пасяджэннях яго прэзідыума, у тым ліку сумесных з калегіяй Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, іншых статутных мерапрыемствах забяспечвае ЦК, арганізацыйныя структуры галіновага прафсаюза, якія хадайнічалі аб узнагароджанні Ганаровай граматай.

15. Запіс аб узнагароджанні Ганаровай граматай заносіцца ў працоўную кніжку, асабістую справу. Пры ўзнагароджанні Ганаровай граматай арганізацыйнай структуры галіновага прафсаюза такі запіс не ажыццяўляецца.

16. Узнагароджаным Ганаровай граматай асобам і арганізацыйным структурам галіновага прафсаюза выдаецца аднаразовае грашовое ўзнагароджанне ў памеры пяці і шасці базавых велічынь адпаведна за кошт сродкаў ЦК, калі іншае не ўстаноўлена адпаведнай пастановай.

17. Інфармацыя аб узнагароджанні размяшчаецца на сайце ЦК, у сродках масавай інфармацыі.

Дадатак № 4
да Пастановы Прэзідыума
Цэнтральнага камітэта Беларускага
прафесійнага саюза работнікаў
адукацыі і навукі 19.04.2012 № 2/132

ПАЛАЖЭННЕ
АБ НАГРУДНЫМ ЗНАКУ ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА
БЕЛАРУСКАГА ПРАФЕСІЙНАГА САЮЗА
РАБОТНІКАЎ АДУКАЦЫІ І НАВУКІ
«ЗА АДДАНАСЦЬ ГАЛІНОВАМУ ПРАФСАЮЗУ»

1. Агульныя палажэнні

1. Дадзенае Палажэнне рэгулюе пытанні дзейнасці Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі (далей — ЦК, галіновы прафсаюз адпаведна) па ўзнагароджанні Нагрудным знакам ЦК «За адданасць галіноваму прафсаюзу» (далей — Нагрудны знак).

2. Нагрудны знак з'яўляецца вышэйшай формай ўзнагароджання актывістаў і работнікаў арганізацыйных структур галіновага прафсаюза, яго членаў з ліку работнікаў, навучэнцаў арганізацый адукацыі, ветэранаў працы галіны, арганізацыйных структур галіновага прафсаюза, іншых асоб і арганізацый, якія паслядоўна на працягу значнага перыяду вызначаюцца выключным укладам у рэалізацыю яго статутных задач, удасканаленне форм і метадаў прафсаюзнай работы, павышэнне іміджу галіновага прафсаюза і прафсаюзнага руху, сацыяльна-эканамічнае развіццё галіны цераз:

2.1. дасягненні ў рабоце па абароне працоўных, сацыяльна-эканамічных правоў і законных інтарэсаў членаў галіновага прафсаюза;

2.2. высокія паказчыкі развіцця сацыяльнага партнёрства ў галіне, садзеянне галіноваму прафсаюзу ў рэалізацыі праграм яго дзейнасці;

2.3. паспяховае ажыццяўленне сацыяльна-эканамічных праграм, стварэнне спрыяльных умоў працы для працоўных галіны;

2.4. плённую работу па арганізацыі быту і вольнага часу членаў галіновага прафсаюза, развіццё культурна-выхаваўчай і спартыўна-аздараўленчай работы;

2.5. сістэматычнае інфармаванне аб дзейнасці галіновага прафсаюза і прафсаюзнай арганізацыі ў сродках масавай інфармацыі, на сайтах арганізацыйных структур галіновага прафсаюза, папулярызацыю ідэй прафсаюзнага руху сярод працоўных і навучэнцаў галіны.

3. Да асоб, кандыдатуры якіх прадстаўляюцца да ўзнагароджання Нагрудным знакам, прад'яўляюцца наступныя патрабаванні:

3.1. стаж працы, актыўнай дзейнасці ў галіновым прафсаюзе не менш дзесяці гадоў;

3.2. наяўнасць узнагарод, заахвочванняў ЦК (у тым ліку яго Ганаровай граматай), арганізацыйных структур галіновага прафсаюза, аб'яднанняў прафсаюзаў, органаў адукацыі;

3.3. выключныя дасягненні ў актывізацыі і пашырэнні галіновага прафсаюзнага руху, удасканаленні форм і метадаў прафсаюзнай работы.

4. Форму (эскіз) Нагруднага знака і бланка пасведчання да яго зацвярджае прэзідыум ЦК ва ўстаноўленым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь парадку.

2. Парадак прадстаўлення да ўзнагароджання

5. Прадстаўленне кандыдатур да ўзнагароджання Нагрудным знакам могуць ажыццяўляць:

5.1. Старшыня галіновага прафсаюза, яго намеснік, члены прэзідыума, аддзелы апарату ЦК шляхам накіравання прэзідыуму ЦК прадстаўлення кандыдатуры (кандыдатур) да ўзнагароджання;

5.2. абласныя (Мінскі гарадскі) камітэты галіновага прафсаюза, прафсаюзныя камітэты (прэзідыумы прафсаюзных камітэтаў) першасных прафсаюзных арганізацый, якія знаходзяцца на прафсаюзным абслугоўванні ў ЦК, шляхам накіравання прэзідыуму ЦК:

5.2.1. пастановы адпаведнага прафсаюзнага органа;

5.2.2. узнагароднага ліста ўстаноўленай прэзідыумам ЦК формы, падрыхтаваныя адпаведнымі арганізацыйнымі структурамі галіновага прафсаюза.

6. Паўторнае ўзнагароджанне Нагрудным знакам не дапускаецца.

7. Прадстаўленне да ўзнагароджання Нагрудным знакам накіроўваецца ў ЦК не пазней чым за месяц да даты правядзення мерапрыемства, дзе мяркуецца ўрачыстае ўручэнне Нагруднага знака. У выключных выпадках з дазволу Старшыні галіновага прафсаюза, яго намесніка рашэнне да ўзнагароджання Нагрудным знакам можа быць прынята да разгляду ў рабочым парадку.

8. Узнагародныя лісты афармляюцца на беларускай мове.

9. Падрыхтаваныя з парушэннямі ўстаноўленага парадку дакументы вяртаюцца адпаведным арганізацыйным структурам галіновага прафсаюза для дапрацоўкі.

3. Парадак узнагароджання

10. Рашэнне аб узнагароджанні Нагрудным знакам прымаецца прэзідыумам ЦК шляхам выдання адпаведнай пастановы.

11. Падрыхтоўку праекту пастановы аб узнагароджанні Нагрудным

знакам, афармленне бланкаў пасведчанняў да яго, занясенне дадзеных ўзнагароджаных Нагрудным знакам асоб у банк адпаведных дадзеных ЦК ажыццяўляе аддзел арганізацыйнай работы апарату ЦК.

12. Уручэнне Нагруднага знака ва ўрачыстай абстаноўцы, як правіла, на пленумах ЦК, пасяджэннях яго прэзідыума, у тым ліку сумесных з калегіяй Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, іншых статутных мерапрыемствах забяспечвае ЦК, арганізацыйныя структуры галіновага прафсаюза, якія хадайнічалі аб узнагароджанні.

13. Запіс аб узнагароджанні Нагрудным знакам заносіцца ў працоўную кніжку, асабістую справу.

14. Узнагароджаным Нагрудным знакам асобам выдаецца аднаразовае грашовае ўзнагароджанне ў памеры васьмі базавых велічынь за кошт сродкаў ЦК, калі іншае не ўстаноўлена адпаведнай пастановай.

15. Інфармацыя аб узнагароджанні размяшчаецца на сайце ЦК, у сродках масавай інфармацыі.

Дадатак № 5
да Пастановы Прэзідыума
Цэнтральнага камітэта Беларускага
прафесійнага саюза работнікаў
адукацыі і навукі 19.04.2012 №2/132

ФОРМА¹

Прэзідыуму Цэнтральнага камітэта
Беларускага прафесійнага саюза
работнікаў адукацыі і навукі

**ПРАДСТАЎЛЕННЕ
ДА ЎЗНАГАРОДЖАННЯ (ЗААХВОЧВАННЯ)**

_____ назва прафсаюзнай арганізацыі

прадстаўляе да ўзнагароджання (заахвочвання) _____

кандыдатуру _____

назва пасады

_____ імя, імя па бацьку, прозвішча

за _____

пералік заслуг

Старшыня _____

_____ назва прафсаюзага органа

_____ Подпіс

_____ Ініцыялы, прозвішча

МП

¹ Падаецца на бланку пісьма.

Дадатак № 6
да Пастановы Прэзідыума
Цэнтральнага камітэта Беларускага
прафесійнага саюза работнікаў
адукацыі і навукі 19.04.2012 №2/132
у рэдакцыі Пастановы Прэзідыума
Цэнтральнага камітэта Беларускага
прафесійнага саюза работнікаў
адукацыі і навукі 25.09.2012 №5/244

назва прафсаюзазнага органа

УЗНАГАРОДНЫ ЛІСТ

1. Прозвішча, імя і імя па бацьку _____

2. Пасада і месца работы _____

3. Стаж работы ў галіне (на спецыяльнасці, прафесіі, на пасадзе) _____

4. З якога часу працуе на апошняй пасадзе _____

5. Дата і месца нараджэння _____

6. Грамадзянства _____

7. Адукацыя _____

(указаць, калі і якую навучальную ўстанову скончыў)

8. Вучоная ступень і вучоная званне _____

9. Якімі ўзнагародамі галіновага прафсаюза, аб'яднанняў прафсаюзаў,
Рэспублікі Беларусь, БССР і СССР узнагароджаны, дата ўзнагароджання

_____

_____

10. Адрас месца жыхарства _____

11. Характарыстыка з указаннем асаблівых заслуг, за якія прадстаўляецца
да ўзнагароджання _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

12. Кандыдатура рэкамендавана _____

назва прафсаюзнага органа, дата абмеркавання, нумар пастановы

для прадстаўлення да _____

(Граматы Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі, Ганаровай граматы Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі, Нагруднага знака Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі «За адданасць галіноваму прафсаюзу»)

Старшыня _____

назва прафсаюзнага органа

Подпіс

Ініцыялы, прозвішча

«__» _____ Г.

Месца пячаткі

Хадайніцтва аб узнагароджанні падтрымліваюць:

назва прафсаюзнага органа

дата абмеркавання, нумар пастановы

Старшыня раённага (гарадскога), абласнога
(Мінскага гарадскога) камітэта галіновага прафсаюза

подпіс, прозвішча, імя, імя па бацьку

«__» _____ Г.

Месца пячаткі

Узнагародны ліст на кіраўніка прафарганізацыі падпісваецца кіраўніком прафоргана, у якім прафарганізацыя знаходзіцца на прафабслугоўванні.

Усе графы ўзнагароднага ліста павінны быць дакладна запоўнены і ўтрымліваць інфармацыю, што адпавядае сапраўднасці.

Характарыстыка асобы, якая прадстаўляецца да ўзнагароджання, павінна ўтрымліваць аб'ектыўную і ўсебаковую адзнаку яго працы з указаннем канкрэтных заслуг у галіновым прафсаюзе, асабістага ўкладу ў развіццё арганізацыі, галіны.

Узнагародны ліст, які не адпавядае дадзеным характарыстыкам, можа быць вернуты на дапрацоўку.

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ
БЕЛАРУСКАГА ПРАФЕСІЙНАГА САЮЗА
РАБОТНІКАЎ АДУКАЦЫІ І НАВУКІ
ПРЭЗІДЫУМ

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
БЕЛОРУССКОГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО СОЮЗА
РАБОТНИКОВ ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
ПРЕЗИДИУМ

ПАСТАНОВА

25.09.2012 №

г. Мінск

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г. Минск

Аб зацвярджэнні Палажэння аб выплатах
Беларускага прафесійнага саюза работнікаў
адукацыі і навукі навучэнцам з ліку
прафсаюзных актывістаў

Прэзідыум Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза
работнікаў адукацыі і навукі ПАСТАНАЎЛЯЕ:

1. Зацвердзіць Палажэнне аб выплатах Беларускага прафесійнага саюза
работнікаў адукацыі і навукі навучэнцам з ліку прафсаюзных актывістаў,
якое дадаецца.

2. Прызнаць страціўшай сілу Пастанову Прэзідыума Цэнтральнага
камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі
28.09.2010 № 3/3 «Аб зацвярджэнні Палажэння аб стыпендыях Беларуска-
га прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі навучэнскай моладзі».

3. Кантроль за выкананнем дадзенай пастановы ўскласці на намесніка
Старшыні Р.В. Дапіру.

Старшыня Цэнтральнага камітэта
галіновага прафсаюза

А. А. Бойка

ПАЛАЖЭННЕ

аб выплатах Беларускага
прафесійнага саюза работнікаў
адукацыі і навукі навучэнцам з
ліку прафсаюзных актывістаў

І. Агульныя палажэнні

1. Палажэнне аб выплатах Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі навучэнцам з ліку прафсаюзных актывістаў (далей – Палажэнне, прэміі прафсаюза, прафсаюз адпаведна) уводзіць выплаты Цэнтральнага камітэта прафсаюза (далей – ЦК прафсаюза), устанаўлівае парадак увядзення выплат абласных, раённых, гарадскіх і першасных прафсаюзных арганізацый, вылучэння намінантаў на выплаты, іх прызначэння і выплаты.

2. Палажэнне распрацавана ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь і Статутам прафсаюза.

3. Выплаты прафсаюза:

3.1. уводзяцца ў мэтах:

3.1.1. стымулявання актыўнага ўдзелу ў прафсаюзным жыцці студэнтаў, магістрантаў, аспірантаў устаноў вышэйшай адукацыі, навучэнцаў устаноў сярэдняй спецыяльнай, прафесійна-тэхнічнай адукацыі, якія праходзяць навучанне ў дзённай форме атрымання адукацыі (далей – навучэнцы), за сваення на высокім узроўні зместу адпаведных адукацыйных праграм;

3.1.2. маральнай і матэрыяльнай падтрымкі навучэнцаў, якія спалучаюць актыўны ўдзел у прафсаюзным жыцці з высокімі паказчыкамі ў вучэбнай, навуковай, грамадскай, творчай і (ці) спартыўнай дзейнасці;

3.2. прызначаюцца навучэнцам у адпаведнасці з Палажэннем пры ўмове наяўнасці ў іх высокіх дасягненняў у працы:

3.2.1. прафсаюзных арганізацый, у тым ліку па матывацыі ўступлення ў прафсаюз, павелічэнні яго колькаснага складу, аптымізацыі структуры першасных арганізацый, развіцці сацыяльнага партнёрства, удасканаленні метадыкі прафсаюзнай работы;

3.2.2. па забеспячэнні ўдзелу навучэнцаў у грамадскім жыцці, навуковых, валанцёрскіх, дабрачынных, культурна-асветніцкіх праектах, праграмах міжнароднага супрацоўніцтва, спартыўных, фізкультурна-аздараўленчых мерапрыемствах;

3.2.3. па спрыянні арганізацыі адукацыйнага працэсу, другаснай занятасці навучэнцаў, пражывання іншагародніх.

4. Уздел навучэнцаў у навуковай дзейнасці вызначаецца з улікам магчымасцей арганізацыі навуковай працы ў адпаведных установах адукацыі і (ці) пры атрыманні адукацыі адпаведнай ступені.

5. У залежнасці ад характару, форм і значнасці ўкладу навучэнцаў у дзейнасць прафсаюзных арганізацый, вопыту працы, наяўнасці іншых узнагарод прафсаюза, устаноў адукацыі, іншых дзяржаўных і грамадскіх арганізацый ім прызначаюцца выплаты прафсаюза наступных катэгорый:

5.1. выплаты ЦК прафсаюза;

5.2. выплаты абласных, Мінскай гарадской арганізацый прафсаюза;

5.3. выплаты раённых, гарадскіх арганізацый прафсаюза;

5.4. выплаты першасных прафсаюзных арганізацый.

6. Абласныя, Мінская гарадская, раённыя, гарадскія арганізацыі прафсаюза, першасныя прафсаюзныя арганізацыі могуць уводзіць свае выплаты на падставе Палажэння і (ці) палажэнняў аб прэміях адпаведных арганізацыйных структур прафсаюза (далей – адпаведныя палажэнні), распрацаванымі ў адпаведнасці з Палажэннем і зацверджанымі ўпаўнаважанымі прафсаюзнымі органамі па ўзгадненні з прафсаюзным органам, у якім яны знаходзяцца на прафсаюзным абслугоўванні.

7. Выплаты прафсаюза прызначаюцца ў адпаведнасці з Палажэннем штогадова да Міжнароднага дня студэнтаў, калі іншая рэгулярнасць прызначэння не прадугледжана адпаведнымі палажэннямі.

8. Выплаты прафсаюза прызначаюцца ў наступных памерах у залежнасці ад іх катэгорый:

Катэгорыі выплат Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі	Памеры выплат/рублёў		
	аспіранты, магістранты ўстаноў вышэйшай адукацыі	студэнты ўстаноў вышэйшай адукацыі	навучэнцы ўстаноў сярэдняй спецыяльнай і прафесійна-тэхнічнай адукацыі
Выплаты Цэнтральнага камітэта прафсаюза	1 600 000	1 500 000	1 400 000
Выплаты абласных, Мінскай гарадской арганізацый прафсаюза	да 1 600 000	да 1 500 000	да 1 400 000
Выплаты раённых, гарадскіх арганізацый прафсаюза, першасных прафсаюзных арганізацый	да 1 400 000	да 1 300 000	да 1 200 000

Памеры выплат абласных, Мінскай гарадской, раённых, гарадскіх арганізацый прафсаюза, першасных прафсаюзных арганізацый могуць таксама вызначацца адпаведнымі палажэннямі ці пастановамі адпаведных

прафсаюзных органаў з улікам памеру стыпендый, тарыфнай стаўкі першага разраду, фінансавых магчымасцей прафсаюзных органаў.

9. Колькасць выплат прафсаюза вызначаецца ў залежнасці ад іх катэгорыі адпаведным прафсаюзным органам з улікам колькасці кандыдатаў на саісканне выплаты.

II. Парадак вылучэння кандыдатаў на саісканне выплат прафсаюза

10. Вылучэнне кандыдатаў на саісканне выплат ЦК прафсаюза (далей – кандыдаты) ажыццяўляецца на падставе прадстаўленняў прафсаюзных камітэтаў адпаведных першасных прафсаюзных арганізацый ці іх прэзідыумаў, узгодненых з прэзідыумамі абкамаў, якія ажыццяўляюць прафсаюзае абслугоўванне гэтых арганізацый. Пры вылучэнні кандыдатур ад арганізацый, прафсаюзае абслугоўванне якіх ажыццяўляе ЦК прафсаюза, прадстаўленні прафсаюзных камітэтаў гэтых арганізацый узгадняюцца з ЦК прафсаюза ў рабочым парадку.

11. У кандыдаты вылучаюцца, як правіла, прафсаюзныя актывісты з ліку навучэнцаў, раней адзначаныя граматамі, дыпламамі, падзякамі, выплатамі прафсаюзных органаў.

Ад адной першаснай прафсаюзнай арганізацыі, як правіла, вылучаецца адзін кандыдат. У выключных выпадках ад адной першаснай прафсаюзнай арганізацыі могуць вылучацца два кандыдаты.

Адзін і той жа навучэнец, як правіла, вылучаецца ў кандыдаты не больш за адзін раз у перыяд атрымання адукацыі адпаведнай ступені. У выключных выпадках адзін і той жа навучэнец можа быць вылучаны ў кандыдаты двойчы.

12. Вылучэнне кандыдатаў ажыццяўляецца да 10 кастрычніка года, у якім прызначаюцца выплаты, шляхам накіравання на адрас ЦК прафсаюза наступных дакументаў на кожнага кандыдата:

12.1. прадстаўленне прафсаюзага камітэта першаснай прафсаюзнай арганізацыі ці яе прэзідыума аб вылучэнні кандыдатуры (Дадатак 1);

12.2. характарыстыка з указаннем дасягненняў у адпаведнасці з пунктам 3.2 Палажэння, завераная старшынёй першаснай арганізацыі і ўзгодненая з кіраўніком установы адукацыі ці ўпаўнаважанай ім асобай з ліку членаў прафсаюза (Дадатак 2);

12.3. выпіска з пастановы адпаведнага абкама аб узгадненні кандыдатуры (пры вылучэнні кандыдатур першаснымі прафсаюзнымі арганізацыямі, прафсаюзае абслугоўванне якіх ажыццяўляюць абкамы);

12.4. завераная пячаткай установы адукацыі ці яго структурнага падраздзялення выпіска з залікова-экзаменацыйных ведамасцей за навучальны год, які папярэднічае навучальнаму году, у якім ажыццяўляецца вылучэнне;

12.5. звароты, хадайніцтвы і характарыстыкі з боку прафсаюзных органаў, грамадскіх арганізацый, структурных падраздзяленняў устаноў адукацыі, грамадзян і г.д. (пры наяўнасці і (ці) патрэбе).

Прэзідыум ЦК прафсаюза можа ўстанаўліваць іншыя тэрміны накіравання дакументаў на вылучэнне кандыдатаў.

13. Вылучэнне кандыдатаў на саісканне выплат абласных, Мінскай гарадской, раённых, гарадскіх ажыццяўляецца на падставе прадстаўленняў прафсаюзных камітэтаў адпаведных першасных прафсаюзных арганізацый ці іх прэзідыумаў у парадку, аналагічным устаноўленаму пунктам 12 Палажэння, калі іншае не прадугледжана адпаведнымі палажэннямі.

14. Вылучэнне кандыдатаў на саісканне выплат першасных прафсаюзных арганізацый ажыццяўляецца на падставе прадстаўленняў прафсаюзных бюро прафсаюзных арганізацый структурных падраздзяленняў устаноў адукацыі, прафсаюзных груп, камісій прафсаюзных камітэтаў і г.д. у парадку, аналагічным устаноўленаму пунктам 12 Палажэння, калі іншае не прадугледжана адпаведнымі палажэннямі.

III. Парадак прызначэння выплат прафсаюза

15. Дакументы кожнага кандыдата на саісканне выплат ЦК прафсаюза разглядаюцца конкурснай камісіяй (далей – камісія) у наступным складзе:

15.1. насмеснік старшыні ЦК прафсаюза (старшыня камісіі);

15.2. спецыяліст ЦК прафсаюза, які курыруе пытанні навучэнцаў (са-кратар камісіі);

15.3. старшыня і (ці) прадстаўнік Савета старшыняў прафсаюзных арганізацый навучэнцаў пры ЦК прафсаюза;

15.4. старшыня і (ці) прадстаўнік секцыі навучэнцаў ЦК прафсаюза.

16. Камісія праводзіць конкурс сярод кандыдатаў, на падставе вынікаў якога рыхтуе праект пастановы прэзідыума ЦК прафсаюза аб прызначэнні выплат ЦК прафсаюза.

Пры наяўнасці раўназначных кандыдатур на адну выплату ЦК прафсаюза аналізуецца магчымасць яе прызначэння адпаведным навучэнцам ў будучыні ці перагляду колькасці выплат ЦК прафсаюза.

Пры наяўнасці раўназначных кандыдатур на адну выплату ЦК прафсаюза ад адной прафсаюзнай арганізацыі аналізуецца колькасць кандыдатаў ад яе ў былым, яе колькасны склад, магчымасць прызначэння выплат ЦК прафсаюза адпаведным навучэнцам у будучыні, адпаведнасць крытэрыям ў параўнанні з іншымі кандыдатурамі, якія ўдзельнічаюць у конкурсе.

17. Рашэнне аб прызначэнні выплат ЦК прафсаюза прымаецца яго прэзідыумам у кастрычніку-лістападзе года, у якім ажыццяўляецца прызначэнне і выплата прэмій.

18. Па выніках прызначэння выплат ЦК прафсаюза праводзіцца ўрачысты прыём навучэнцаў, якім яны прызначаны. У час прыёму ім уручаюцца сертыфікаты ўстаноўленага ўзору. Пры адсутнасці магчымасці правядзення прыёму ці прысутнасці на ім асобных навучэнцаў, якім прызначаны выплаты, сертыфікаты ўручаюцца ва ўрачыстай абстаноўцы пры правядзенні прафсаюзных, іншых мерапрыемстваў прадстаўнікамі ЦК.

Урачысты прыём навучэнцаў, якім прызначаны выплаты ЦК прафсаюза, праводзіцца, як правіла, да Міжнароднага дня студэнтаў.

19. Прызначэнне выплат абласных, Мінскай гарадской, раённых, гарадскіх арганізацый прафсаюза і першасных прафсаюзных арганізацый ажыццяўляецца ў парадку, аналагічным устаноўленаму пунктамі 15-18 Палажэння, калі іншае не прадугледжана адпаведнымі палажэннямі.

IV. Парадак ажыццяўлення выплат прафсаюза

20. Выплаты прафсаюза ажыццяўляюцца на падставе пастаноў прэзідыумаў камітэтаў прафсаюза, прафсаюзных камітэтаў першасных прафсаюзных арганізацый (іх прэзідыумаў) аб прызначэнні выплат прафсаюза.

21. Бухгалтэрыі арганізацыйных структур прафсаюза, якія фінансуюць выплаты прафсаюза і (ці) ажыццяўляюць выплаты прафсаюза, складаюць смету адпаведных расходаў.

22. Выплаты ЦК прафсаюза, абласных, Мінскай гарадской, раённых, гарадскіх арганізацый прафсаюза фінансуюцца за кошт сродкаў пералічаных арганізацый. Грашовыя сродкі на ажыццяўленне дадзеных выплат прафсаюза пералічваюцца гэтымі арганізацыямі ў тэрмін не больш за месяц з дня прыняцця рашэння аб прызначэнні такіх выплат прафсаюза на разліковыя рахункі першасных прафсаюзных арганізацый, у якіх адпаведныя навучэнцы знаходзяцца на прафсаюзным уліку.

23. Выплаты першасных прафсаюзных арганізацый фінансуюцца за кошт сродкаў гэтых арганізацый і ажыццяўляюцца ў тэрмін не больш за месяц з дня прыняцця рашэння аб прызначэнні такіх выплат прафсаюза.

24. Выплаты прафсаюза ажыццяўляецца бухгалтэрыямі першасных прафсаюзных арганізацый, у якіх адпаведныя навучэнцы знаходзяцца на прафсаюзным уліку. Магчыма ажыццяўленне выплат праз банкаўскія ўстановы, якія ажыццяўляюць выплату дзяржаўных стыпендый навучэнцам адпаведных устаноў адукацыі.

V. Заключныя палажэнні

24. Палажэнне ўступае ў сілу з дня яго афіцыйнага апублікавання на сайце прафсаюза.

25. Права тлумачэння Палажэння належыць прэзідыуму ЦК прафсаюза.

Дадатак № 1
да Пастановы Прэзідыума
Цэнтральнага камітэта Беларускага
прафесійнага саюза работнікаў
адукацыі і навукі 25.09.2012 № ____
ФОРМА¹

_____
назва прафсаюзнага органа
_____

ПРАДСТАЎЛЕННЕ

1. Прозвішча імя і імя па бацьку _____

2. Установа адукацыі, падраздзяленне _____

3. Курс, год навучання, група _____

4. Пасада ў прафсаюзных органах _____

5. Дата і месца нараджэння _____

6. Грамадзянства _____

7. Прафсаюзны стаж _____

8. Адукацыя _____

(указаць, калі і якую навучальную ўстанову скончыў)

9. Якімі ўзнагародамі галіновага прафсаюза, аб'яднанняў прафсаюзаў
узнагароджаны, дата ўзнагароджання _____

10. Адрас месца жыхарства _____

11. Характарыстыка з указаннем асаблівых дасягненняў асобы, за якія яе
кандыдатура вылучаецца на саісканне выплаты _____

¹ Падаецца на бланку пісьма.

---

12. Кандыдатура вылучана на саісканне выплаты Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі _____

назва прафсаюзнага органа, дата абмеркавання, нумар пастановы (праатакола)

Старшыня прафсаюзнай арганізацыі

_____

подпіс, прозвішча, імя, імя па бацьку

« _ » _____ Г.

Месца пячаткі

Хадайніцтва аб вылучэнні падтрымлівае _____

назва прафсаюзнага органа, дата абмеркавання, нумар пастановы (праатакола)

Старшыня _____

назва прафсаюзнага органа

_____

подпіс, прозвішча, імя, імя па бацьку

« _ » _____ Г.

Месца пячаткі

Прадстаўленне на кіраўніка прафарганізацыі падпісваецца кіраўніком прафоргана, у якім прафарганізацыя знаходзіцца на прафабслугоўванні.

Усе графы прадстаўлення павінны быць дакладна запоўнены і ўтрымліваць інфармацыю, што адпавядае сапраўднасці.

Характарыстыка асобы, якая прадстаўляецца да ўзнагароджання, павінна ўтрымліваць аб'ектыўную і ўсебаковую адзнаку яго працы з указаннем канкрэтных заслуг у галіновым прафсаюзе, асабістага ўкладу ў развіццё арганізацыі.

Прадстаўленне, якое не адпавядае дадзеным характарыстыкам, можа быць вернута на дапрацоўку.

Дадатак № 2
да Пастановы Прэзідыума
Цэнтральнага камітэта Беларускага
прафесійнага саюза работнікаў
адукацыі і навукі 25.09.2012 № ____
ФОРМА

назва прафсаюзнага органа

ХАРАКТАРЫСТЫКА

кандыдата на саісканне выплаты Цэнтральнага камітэта Беларускага
прафесійнага работнікаў адукацыі і навукі
студэнта (магістранта, аспіранта, навучэнца)

група (курс, год навучання) назва факультэта, установы адукацыі

Прозвішча, імя, імя па бацьку

Старшыня прафсаюзнай арганізацыі

подпіс, прозвішча, імя, імя па бацьку

« ____ » _____ Г.

Месяца пячаткі

УЗГОДНЕНА:

Прадстаўнік установы адукацыі

подпіс, прозвішча, імя, імя па бацьку

« ____ » _____ Г.

Месяца пячаткі

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ
БЕЛАРУСКАГА ПРАФЕСІЙНАГА САЮЗА
РАБОТНІКАЎ АДУКАЦЫІ І НАВУКІ
ПРЭЗІДЫУМ

ПАСТАНОВА

25.09.2012 № 5/244

г. Мінск

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
БЕЛОРУССКОГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО СОЮЗА
РАБОТНИКОВ ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
ПРЕЗИДИУМ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г. Минск

Аб некаторых пытаннях узнагароджання
ў галіновым прафсаюзе

Прэзідыум Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі ПАСТАНАЎЛЯЕ:

1. Інфармацыю загадчыка аддзела арганізацыйнай работы В. А. Ільіной прыняць да ведама.

2. Зацвердзіць у новай рэдакцыі дадатак № 6 да Пастановы Прэзідыума Цэнтральнага камітэта Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі 19.04.2012 № 2/132 «Аб узнагароджанні і заахвочванні ў Беларускім прафесійным саюзе работнікаў адукацыі і навукі» (дадаецца).

3. Абласным, Мінскаму гарадскому камітэтам прафсаюза, першасным прафсаюзным арганізацыям устаноў вышэйшай адукацыі:

3.1. надаць сістэмнасць рабоце адпаведных арганізацыйных структур галіновага прафсаюза ў частцы арганізацыі ўзнагароджання членаў галіновага прафсаюза;

3.2. узмацніць адказнасць работнікаў арганізацыйных структур галіновага прафсаюза за належную і своєчасовую падрыхтоўку ўзнагародных матэрыялаў;

3.3. пры падрыхтоўцы дакументаў на прадстаўленне кандыдатур да ўзнагарод Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі, Цэнтральнага камітэта галіновага прафсаюза забяспечыць безумоўнае выкананне:

3.3.1. нарматыўных прававых актаў Рэспублікі Беларусь, а таксама ўнутрысаюзных дакументаў (пералік дадаецца), у тым ліку ў частцы тэрмінаў накіравання ўзнагародных матэрыялаў;

3.3.2. моўных норм і правіл, у тым ліку ў адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб правілах беларускай арфаграфіі і пунктуацыі»;

Тэрмін выканання — пастаянна.

3.4. Інфармаваць ЦК аб выкананні дадзенай пастановы.

Тэрмін выканання — 03.12.2012.

4. Кантроль за выкананнем дадзенай пастановы ўскласці на намесніка Старшыні ЦК галіновага прафсаюза Р.В.Дзіра, загадчыка аддзела арганізацыйнай работы апарату ЦК галіновага прафсаюза В. А. Ільіну.

Старшыня Цэнтральнага камітэта
галіновага прафсаюза

А. А. Бойка

РАЗДЕЛ 2. ДОКУМЕНТЫ ФЕДЭРАЦЫІ ПРАФСАЮЗАЎ БЕЛАРУСІ

ЗАЦВЕРДЖАНА

Пастанова Прэзідыума Савета
Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі

28.01.2010 № 11

ПАЛАЖЭННЕ

аб Ганаровай грамаце Савета
Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі

1. Дадзеным Палажэннем рэгулюецца парадак узнагароджвання Ганаровай граматай Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі.

2. Прадстаўленне да ўзнагароджання Ганаровай граматай Савета ФПБ ажыццяўляецца ў наступным парадку.

Кіруючыя органы прафсаюзных арганізацый хадайнічаюць аб узнагароджанні Ганаровай граматай Савета ФПБ перад кіруючымі органамі адпаведных членскіх арганізацый ФПБ або абласных (Мінскага гарадскога) аб'яднанняў прафсаюзаў.

Пасля абмеркавання і зацвярджэння на пасяджэнні кіруючага органа прафсаюзнай арганізацыі кандыдатур, якія прадстаўляюцца да ўзнагароджання, на іх запаўняюцца ўзнагародныя лісты ўстаноўленай формы, што падпісваюцца кіраўніком дадзенай прафсаюзнай арганізацыі і змацоўваюцца пячаткай дадзенай арганізацыі.

Членскія арганізацыі ФПБ, абласныя (Мінскае гарадское) аб'яднанні прафсаюзаў, асацыіраваныя члены ФПБ пасля прыняцця адпаведных рашэнняў прадстаўляюць у Федэрацыю прафсаюзаў Беларусі дакументы ў тэрмін не пазней за адзін месяц да даты ўзнагароджання.

3. Ганаровай граматай Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі ўзнагароджваюцца:

прафсаюзныя работнікі і актывісты, якія працуюць ў прафсаюзных органах і прымаюць актыўны ўдзел у рабоце па абароне працоўных правоў і сацыяльна-эканамічных інтарэсаў членаў прафсаюзаў, арганізацыйным і фінансавым умацаванні прафсаюзных арганізацый;

ветэраны прафсаюзнага руху, якія ўнеслі вялікі ўклад у развіццё прафсаюзнага руху Беларусі;

службовыя асобы дзяржаўных органаў кіравання, недзяржаўных арганізацый і грамадскіх аб'яднанняў Рэспублікі Беларусь за асабісты ўклад у развіццё сацыяльнага партнёрства, стварэнне належных умоў працы для работнікаў прадпрыемстваў, арганізацый і ўстаноў, актыўнае супрацоўніцтва з ФПБ;

дзеячы міжнароднага прафсаюзнага руху за ўмацаванне салідарнасці і адзінства дзеянняў, развіццё дружбы і міжнароднага супрацоўніцтва паміж прафсаюзнымі арганізацыямі;

прафсаюзныя арганізацыі і працоўныя калектывы арганізацый, якія ўнеслі вялікі ўклад у абарону працоўных правоў і інтарэсаў членаў прафсаюзаў, сацыяльна-эканамічнае развіццё краіны, развіццё нацыянальнай культуры.

4. Пeralік дакументаў, якія прадстаўляюцца да ўзнагароджання Ганаровай граматай Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі:

суправаджальнае пісьмо;

рашэнне кіруючага органа адпаведнай членскай арганізацыі ФПБ, абласнога (Мінскага гарадскога) аб'яднання прафсаюзаў аб хадайніцтве перад Прэзідыумам Савета ФПБ;

узнагародны ліст, у якім указваюцца прозвішча, імя, імя па бацьку, дата і месца нараджэння, займаемая пасада, якую працу выконвае ў прафсаюзных органах, кароткая характарыстыка, якімі прафсаюзнымі ўзнагародамі ўзнагароджваўся і калі.

5. Рашэнне аб узнагароджанні Ганаровай граматай Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі прымаецца Прэзідыумам Савета ФПБ.

6. Ганаровая грамата Савета ФПБ уручаецца ва ўрачыстых абставінах Старшынёй Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі або па яго даручэнню намеснікамі Старшыні ФПБ, членамі Прэзідыума Савета ФПБ або кіраўнікамі членскіх арганізацый і асацыіраваных членаў ФПБ, абласных (Мінскага гарадскога) аб'яднанняў прафсаюзаў.

7. Асобам, узнагароджаным Ганаровай граматай Савета ФПБ, можа выплачвацца грашовая прэмія ў памеры да пяці базавых велічынь са сродкаў ФПБ, членскіх арганізацый ФПБ і іх арганізацыйных структур, абласных (Мінскага гарадскога) аб'яднанняў прафсаюзаў і асацыіраваных членаў ФПБ.

8. Улік праведзеных узнагароджанняў Ганаровай граматай Савета ФПБ вядзецца галоўным упраўленнем арганізацыйнай і кадровай работы апарату Савета ФПБ.

ЗАЦВЕРДЖАНА
Пастанова Прэзідыума Савета
Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі
28.01.2010 № 11

_____

_____

_____

(назва членскай арганізацыі ФІПБ, абласнога (Мінскага
гарадскога) аб'яднання прафсаюзаў, асацыяванага члена,
якія прадстаўляюць да ўзнагароджання)

УЗНАГАРОДНЫ ЛІСТ

1. Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

_____

2. Пасада, месца работы (указаць дакладную назву пасады, прадпрыемства, арганізацыі, установы) _____

_____

_____

3. Год, месяц і дзень нараджэння _____

4. Адукацыя _____
(назва навучальнай установы, год сканчэння, спецыяльнасць)

5. Колькі гадоў і якую работу выконвае ў прафсаюзнай арганізацыі _____

_____

_____

_____

6. Якімі відамі ўзнагарод і заахвочванняў адзначаўся па лініі прафсаюзаў

_____

_____

7. Кароткая характарыстыка і заслугі, за якія прадстаўляецца да ўзнагароджання _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

---

8. Месца жыхарства, нумар тэлефона _____

Прадстаўляецца да ўзнагароджання Ганаровай граматай Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі.

Старшыня прафсаюзнага камітэта, прафсаюзнага органа

_____ (подпіс)

М.П.

_____ 20 ____ г.

ЗАЦВЕРДЖАНА

Пастанова Прэзідыума Савета
Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі
25.08.2010 № 176

(у рэдакцыі пастановы Прэзідыума
Савета Федэрацыі прафсаюзаў
Беларусі 30.08.2012 № 166)

ПАЛАЖЭННЕ

аб прэміях Федэрацыі прафсаюзаў
Беларусі ў галіне літаратуры,
мастацтва, журналістыкі і аматарскай
творчасці

1. Прэмія Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі ў галіне літаратуры, мастацтва, журналістыкі і аматарскай творчасці (далей — прэмія ФПБ) прысуджаецца работнікам культуры, дзеячам мастацтва, прафесійным і аматарскім калектывам мастацкай творчасці і індывідуальным выканаўцам за выдатныя работы і творы аб нашым сучасніку, якія ствараюць мастацкі вобраз чалавека працы, раскрываюць ролю працоўнага калектыву і прафсаюзаў у сацыяльна-эканамічным развіцці краіны, узбагачаюць духоўнае жыццё, нацыянальную культуру, а таксама за высокі мастацкі ўзровень выканальніцкага майстэрства пры ўвасабленні такіх твораў у кіно і на сцэне, значныя дасягненні ў развіцці аматарскай творчасці, выдатныя работы аб людзях працы і прафсаюзах у галіне журналістыкі.

2. Прэміі ФПБ прысуджаюцца адзін раз у два гады, кожны няцотны год да Свята працы — 1 Мая ў наступнай колькасці:

а) у галіне літаратуры і мастацтва — пяць прэмій, у тым ліку:

за творы прозы, паэзіі і драматургіі — адна прэмія;

за музычныя творы, канцэртна-выканальніцкую дзейнасць — адна прэмія;

за работы ў галіне тэатральнага мастацтва і кінамастацтва — адна прэмія;

за творы жывапісу, скульптуры, графікі і прыкладнога мастацтва — адна прэмія;

за лепшы твор аб прафсаюзах (літаратурны, музычны, канцэртны, тэатральны, кінамастацкі, жывапісны, скульптурны і іншы) — адна прэмія;

б) за актыўную работу па развіццю народнага мастацтва і аматарскай творчасці працоўных (сярод кіраўнікоў прадпрыемстваў і арганізацый, прафсаюзных і ведамасных устаноў культуры, старшынь прафсаюзных арганізацый) — адна прэмія;

в) за выдатныя дасягненні аматарскіх калектываў мастацкай творчасці — адна прэмія;

г) у галіне журналістыкі — адна прэмія.

У выпадку непрысуджэння прэмій у асобных жанрах намінацыі ў галіне літаратуры і мастацтва яны могуць быць дадаткова прысуджаны ў іншых жанрах гэтай намінацыі.

Памер прэміі ФПБ устанаўліваецца пры прыняцці рашэння аб яе прысуджэнні пастановай Прэзідыума Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі.

3. Вылучэнне работ і твораў на саісканне прэміі ФПБ праводзіцца на сходах працоўных калектываў прадпрыемстваў, арганізацый і ўстаноў, пасяджэннях прэзідыумаў раённых, абласных і рэспубліканскіх камітэтаў і аб'яднанняў прафсаюзаў, калегій, прэзідыумаў і сакратарыятаў праўленняў органаў культуры, творчых саюзаў, міністэрстваў і ведамстваў Рэспублікі Беларусь.

Вылучэнне работ і твораў на саісканне прэміі ФПБ і адбор кандыдатаў у саіскальнікі прэміі ФПБ праводзіцца галосна, з папярэднім абмеркаваннем, у абставінах высокай патрабавальнасці і пры шырокім удзеле грамадскасці.

4. На саісканне прэміі ФПБ могуць вылучацца работы і творы, апублікаваныя, публічна паказаныя ці выкананыя за апошнія чатыры гады, але не менш чым за шэсць месяцаў да ўстаноўленага тэрміну вылучэння на саісканне прэміі.

Колькасць саіскальнікаў на атрыманне прэміі ФПБ у складзе калектыву аўтараў не павінна перавышаць чатырох чалавек.

5. На саісканне прэміі ФПБ не могуць быць прадстаўлены работы і творы, якія адначасова вылучаны на атрыманне Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь, міжнародных прэмій ці прэмій іншых дзяржаў, або якія ўжо атрымалі такія прэміі.

Прэмія ФПБ паўторна не прысуджаецца.

6. Дакументы і матэрыялы павылучэнню работ і твораў на саісканне прэміі ФПБ згодна з дадаткам прымаюцца Камісіяй па прэміях Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі ў галіне літаратуры, мастацтва, журналістыкі і аматарскай творчасці (далей — Камісія па прэміях) да 10 снежня года, які папярэднічае году прысуджэння прэміі.

Вылучаныя на саісканне прэміі ФПБ работы і творы разглядаюцца Камісіяй па прэміях у два этапы. На першым этапе адбіраюцца найбольш дастойныя работы, творы і кандыдаты ў саіскальнікі прэміі для ўдзелу ў конкурсе на саісканне прэмій ФПБ. На другім этапе прымаецца рашэнне аб рэкамендацыі Прэзідыуму Савета ФПБ да прысуджэння прэмій ФПБ.

7. Для шырокага азнаямлення з работамі і творамі, якія дапушчаны да ўдзелу ў конкурсе, іх спіс з указаннем аўтараў і суб'ектаў вылучэння публікуецца ў газетах «Беларускі Час», «Культура», «Літаратура і мастацтва», перадаецца ў праграмах радыёстанцыі УП «НОВАЕ РАДЫЁ».

8. Рашэнне аб прысуджэнні прэміі ФПБ прымаецца па прадстаўленню Камісіі па прэміях пастановай Прэзідыума Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі. Пры гэтым улічваецца абавязковае членства ў прафсаюзе кандыдата і яго ўдзел у рабоце прафсаюзнай арганізацыі, выбарных органаў прафсаюзаў і мерапрыемствах, якія праводзяцца прафсаюзамі, і да т. п.

9. Асобам, якім прысуджана прэмія ФПБ, прысвойваецца званне «Лаўрэат прэміі Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі», уручаюцца Ганаровы знак, Дыплом і грашовае ўзнагароджанне.

У тым выпадку, калі прэмія ФПБ прысуджаецца калектыву аўтараў, званне лаўрэата прысвойваецца кожнаму з аўтараў, грашова частка прэміі дзеліцца паміж імі ў роўных долях, а Ганаровы знак і Дыплом уручаюцца кожнаму лаўрэату.

Калі прэмія ФПБ прысуджаецца калектыву мастацкай творчасці, то асабісты склад яго ўдзельнікаў не вызначаецца, грашова частка прэміі накіроўваецца на яго развіццё, паездкі, другія віды заахвочвання. Калектыву ўручаюцца адзін Ганаровы знак і Дыплом.

10. Ганаровы знак і Дыплом памерлага лаўрэата прэміі ФПБ і лаўрэата прэміі ФПБ, прысуджанай пасмяротна, перадаюцца яго сям'і як памяць. Грашова частка прэміі аддаецца ў спадчыну ў парадку, прадугледжаным заканадаўствам.

Дадатак
да Палажэння аб прэміях
Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі
ў галіне літаратуры, мастацтва,
журналістыкі і аматарскай творчасці

ПЕРАЛІК

дакументаў і прыкладаемых
матэрыялаў на вылучэнне работ і
твораў на саісканне прэміі Федэрацыі
прафсаюзаў Беларусі ў галіне літаратуры,
мастацтва, журналістыкі і аматарскай
творчасці

У Камісію па прэміях Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі ў галіне літаратуры,
мастацтва, журналістыкі і аматарскай творчасці на кожную работу, твор ці
саіскальніка, вылучаных на саісканне прэміі Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі
ў галіне літаратуры, мастацтва, журналістыкі і аматарскай творчасці (да-
лей — прэмія ФПБ), прадстаўляюцца наступныя дакументы і матэрыялы:

1. Прадстаўленне аб вылучэнні работы ці твора на саісканне прэміі
ФПБ.

У прадстаўленні ўказваецца:

назва работы ці твора, час і месца яе (яго) публікацыі, публічнага паказу
ці выканання, кароткая анатацыя;

прозвішча аўтара вылучанай на саісканне прэміі ФПБ работы ці твора
(прозвішчы аўтараў калектыўнай работы ці твора).

Прадстаўленне друкуецца на бланку, падпісваецца кіраўніком і старшы-
нёй прафсаюзнага камітэта арганізацыі, якая вылучае на саісканне прэміі
ФПБ, засведчваецца пячаткай арганізацыі.

2. Выпіска з пратакола сходу працоўнага калектыву (прафсаюзнага сходу)
прадпрыемства, арганізацыі, ці прэзідыумараённага, абласнога, рэспубліканскага
камітэта прафсаюза, ці абласнога аб'яднання прафсаюзаў, ці калегіі, прэзідыума,
сакратарыята праўлення органа культуры, творчага саюза, міністэрства, ведам-
ства, якія вылучылі работу ці твор на саісканне прэміі ФПБ.

Выпіска падпісваецца старшынёй сходу, прэзідыума, калегіі ці сакрата-
рыята праўлення, засведчваецца пячаткай арганізацыі.

3. Апісанне работы ці твора, вылучанага на саісканне прэміі ФПБ, у якім
указваюцца яе (яго) асноўны змест, адметныя рысы і факты, што пацвяр-
джаюць яе (яго) шырокае грамадскае прызнанне.

Апісанне работы ці твора падпісваецца кіраўніком арганізацыі,
якая вылучае яе (яго) на саісканне прэміі ФПБ, засведчваецца пячаткай
арганізацыі.

4. Падрабязная характарыстыка творчай дзейнасці і дасягненняў кожнага кандыдата ў саіскальнікі прэміі ФПБ.

У характарыстыцы павінны быць указаны:

прозвішча, імя, імя па бацьку (дакладна па пашпарту на беларускай і рускай мовах);

дата нараджэння;

месца працы (поўная назва арганізацыі з указаннем ведамаснай прыналежнасці) і пасада;

удзел кандыдата ў саіскальнікі прэміі ФПБ у рабоце прафсаюзнай арганізацыі, выбарных органаў прафсаюзаў, мерапрыемствах, якія праводзяцца прафсаюзамі.

Характарыстыка падпісваецца кіраўніком і старшынёй прафсаюзнага камітэта арганізацыі, у якой працуе кандыдат у саіскальнікі прэміі ФПБ, засведчваецца пячаткай арганізацыі.

5. Фотакартка кандыдата ці калектыву, прадстаўленага на саісканне прэміі ФПБ.

6. Водгукі ў сродках масавай інфармацыі (арыгіналы ці копіі), альбомы, афішы, праграмы, друкаваная прадукцыя, іншыя дакументы, якія сведчаць аб шырокім грамадскім прызнанні вылучаных на саісканне прэміі ФПБ работ і твораў, іх аўтараў.

Да матэрыялаў на замежных мовах прыкладаецца пераклад на беларускую (рускую) мову.

7. Сама работа ці твор (кніга, публікацыя, рэпрадукцыя, фотаздымкі, аўдыя- і відэазапіс і да т. п.) прадстаўляецца ў двух экзэмплярах.

ПОЛОЖЕНИЕ

о премиях Федерации профсоюзов
Беларуси в области труда

Общие положения

1. Премии Федерации профсоюзов Беларуси в области труда (далее – премии в области труда) присуждаются за высокие достижения в труде.

2. Премии в области труда присуждаются один раз в 2 года, каждый нечетный год, ко дню Праздника труда – 1 Мая, в том числе:

в области промышленности и строительства – одна премия;

в области энергетики, транспорта и связи – одна премия;

в сфере жилищно-коммунального хозяйства, бытового обслуживания, торговли – одна премия;

в системе агропромышленного комплекса – одна премия;

в области социальной сферы – две премии;

за значительный вклад в развитие социального партнерства – одна премия.

Размер премий в области труда устанавливается постановлением Президиума Совета Федерации профсоюзов Беларуси при присуждении указанных премий.

3. Премии в области труда присуждаются по итогам года, предшествующего году, в котором присуждаются премии, с учетом итогов трех предыдущих лет работы.

Выдвижение кандидатур на соискание премий

4. На соискание премий в области труда выдвигаются передовики производства организаций (рабочие, инженерно-технические работники и служащие), обеспечившие выпуск продукции, выполнение работ, оказание услуг высокого качества, экономию всех видов энергии, сырья и материалов, внедрение энергосберегающих технологий, активно участвующие в освоении новой техники и технологий, в техническом творчестве, не имеющие нарушений трудовой, технологической и производственной дисциплины и являющиеся членами профсоюза, входящего в состав Федерации профсоюзов Беларуси.

Выдвижение кандидатур на соискание премий в области труда осуществляется в четыре этапа.

На первом этапе выдвижение осуществляется в трудовых коллективах. Решение о выдвижении принимается на расширенном заседании профсоюзного комитета организации. От организации может быть выдвинуто

не более одного кандидата в соискатели премии в области труда. Документы на кандидата в соискатели премии в области труда согласно приложению 1 направляются в областной комитет отраслевого профсоюза до 1 декабря года, предшествующего году, в котором присуждаются премии. При отсутствии областного комитета отраслевого профсоюза документы направляются в областное (Минское городское) объединение профсоюзов.

На втором этапе решение о выдвижении принимается на заседании президиума областного комитета отраслевого профсоюза. Представление на кандидата в соискатели премии в области труда, подписанное председателем областного комитета отраслевого профсоюза, с приложением документов, поступивших от первичной профсоюзной организации, направляется в областное (Минское городское) объединение профсоюзов до 1 января года, в котором присуждаются премии.

На третьем этапе выдвижение осуществляется на заседании президиума областного (Минского городского) объединения профсоюзов. Представление на кандидата в соискатели премии в области труда, подписанное председателем областного (Минского городского) объединения профсоюзов, с приложением всех документов, представленных на предыдущих этапах выдвижения, направляется в соответствующий республиканский комитет (совет) отраслевого профсоюза до 1 февраля года, в котором присуждаются премии.

На четвертом этапе выдвижение кандидата на соискание премии в области труда осуществляется на заседании президиума республиканского комитета (совета) отраслевого профсоюза. Представление на кандидата в соискатели премии в области труда, подписанное председателем республиканского комитета (совета) отраслевого профсоюза, с приложением всех документов, представленных на предыдущих этапах выдвижения, направляется в Комиссию по премиям Федерации профсоюзов Беларуси в области труда (далее – Комиссия по премиям) до 1 марта года, в котором присуждаются премии.

5. На соискание премии за значительный вклад в развитие социального партнерства выдвигаются руководители организаций и председатели соответствующих профсоюзных комитетов (советов), обеспечившие на протяжении последних трех лет выполнение обязательств, включенных в коллективный договор или отраслевое, тарифное соглашение, реализацию мероприятий по улучшению условий труда и быта работников, рост заработной платы, создание новых рабочих мест, выполнение организацией основных целевых показателей прогноза социально-экономического развития, установленных для этой организации.

Решение о выдвижении кандидатов на соискание премии за значительный вклад в развитие социального партнерства принимается на заседании президиума областного комитета отраслевого профсоюза. При отсутствии областного комитета отраслевого профсоюза решение о выдвижении канди-

датов на соискание премии за значительный вклад в развитие социального партнерства принимается на заседании президиума республиканского комитета (совета) отраслевого профсоюза. Представление на кандидатов в соискатели премии за значительный вклад в развитие социального партнерства, подписанное председателем областного комитета отраслевого профсоюза, а также документы согласно приложению 2 направляются на согласование в областное (Минское городское) объединение профсоюзов, после чего передаются в соответствующий республиканский комитет (совет) отраслевого профсоюза до 1 февраля года, в котором присуждаются премии.

Дальнейшее выдвижение на соискание премии за значительный вклад в развитие социального партнерства осуществляется на заседании президиума республиканского комитета (совета) отраслевого профсоюза. Представление на кандидатов в соискатели премии за значительный вклад в развитие социального партнерства, подписанное председателем республиканского комитета (совета) отраслевого профсоюза, с приложением всех документов, представленных ранее, направляется в Комиссию по премиям до 1 марта года, в котором присуждаются премии.

Рассмотрение материалов

6. Документы, представляемые на соискание премии в области труда, принимаются Комиссией по премиям до 1 марта года, в котором присуждаются премии.

В ходе рассмотрения документов о кандидатах, выдвинутых на соискание премий в области труда, Комиссия по премиям принимает решение о внесении на рассмотрение Президиума Совета ФПБ предложений о присуждении премий.

Для ознакомления общественности с соискателями премий в области труда, которые допущены к участию в конкурсе, информация о них публикуется в газете «Беларускі Час», передается в программах радиостанции ФПБ «НОВОЕ РАДИО».

7. Премии в области труда присуждаются постановлением Президиума Совета ФПБ. При этом учитывается участие кандидатов на присуждение премий ФПБ в работе профсоюзной организации (членство в профсоюзе, выборных органах профсоюзной организации, участие в мероприятиях, проводимых этими организациями, трудовом соревновании, оказание поддержки, отношение к профсоюзам и т. п.). Постановление Президиума Совета ФПБ о присуждении премий в области труда публикуется в печати ко дню Праздника труда – 1 Мая.

Лицам, удостоенным премии в области труда, присваивается звание «Лауреат премии Федерации профсоюзов Беларуси», в торжественной обстановке вручаются Диплом и Почетный знак.

Приложение 1
к Положению о премиях
Федерации профсоюзов Беларуси
в области труда

ПЕРЕЧЕНЬ

документов о кандидате в соискатели премии в области труда, представляемых в Комиссию по премиям Федерации профсоюзов Беларуси в области труда

В Комиссию по премиям Федерации профсоюзов Беларуси в области труда на кандидатов, выдвигаемых на соискание премий в области труда, представляются следующие документы.

1. Письмо о выдвижении кандидата на премию Федерации профсоюзов Беларуси в области труда.

Письмо должно содержать:

сведения о периоде и общую оценку работы передовика производства; сведения о полученном экономическом или социальном эффекте от деятельности передовика производства.

Письмо подписывается руководителем выдвигающей организации и председателем профсоюзной организации и должно иметь номер, дату, заверяться соответствующими печатями.

2. Выписка из протокола расширенного заседания профсоюзного комитета организации.

3. Справка о кандидате в соискатели премии Федерации профсоюзов Беларуси в области труда, в которой указываются:

фамилия, имя, отчество (точно по паспорту), дата рождения, серия, номер паспорта, дата и место выдачи;

место работы (полное наименование организации с указанием ведомственной принадлежности и организационно-правовой формы);

профессия, занимаемая должность, служебный и домашний адрес (с указанием почтовых индексов), номера телефонов.

Справка оформляется на бланке выдвигающей организации, подписывается ее руководителем и заверяется печатью.

Приложение 2
к Положению о премиях
Федерации профсоюзов Беларуси
в области труда

ПЕРЕЧЕНЬ

документов, представляемых в Комиссию по премиям Федерации профсоюзов Беларуси в области труда за значительный вклад в развитие социального партнерства

В Комиссию по премиям Федерации профсоюзов Беларуси в области труда на кандидатов, выдвигаемых на соискание премии за значительный вклад в развитие социального партнерства, представляются следующие документы.

1. Письмо о выдвижении кандидатов на премию Федерации профсоюзов Беларуси в области труда.

Письмо должно содержать:

сведения о периоде и общую оценку работы руководителя организации и председателя профсоюзного комитета;

подробные сведения (справку) о выполнении обязательств, включенных в коллективный договор.

Письмо подписывается председателем областного комитета отраслевого профсоюза или председателем республиканского комитета (совета) отраслевого профсоюза и должно иметь номер, дату, заверяться соответствующей печатью.

2. Сведения (справка) о выполнении организацией на протяжении последних трех лет основных целевых показателей прогноза социально-экономического развития, установленных вышестоящим органом.

3. Сведения (справка) о выполнении мероприятий по улучшению условий труда и быта работников, созданию новых рабочих мест и росту заработной платы (динамика изменения заработной платы за 3 последних года).

4. Коллективный договор организации.

5. Справки о кандидатах в соискатели премии Федерации профсоюзов Беларуси в области труда, в которых указываются:

фамилия, имя, отчество (точно по паспорту), дата рождения, серия, номер паспорта, дата и место выдачи;

место работы (полное наименование организации с указанием ведомственной принадлежности и организационно-правовой формы);

занимаемая должность, служебный и домашний адрес (с указанием почтовых индексов), номера телефонов;

Справки оформляются на бланке областного комитета отраслевого профсоюза или республиканского комитета (совета) отраслевого профсоюза, подписываются председателем и заверяются печатью.

РАЗДЕЛ 3. НАРМАТЫЎНЫЯ ПРАВОВЫЯ АКТЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

ЗАКОН РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

18 мая 2004 г. № 288-З

О ГОСУДАРСТВЕННЫХ НАГРАДАХ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

(извлечения)

Принят Палатой представителей 23 апреля 2004 года

Одобрено Советом Республики 29 апреля 2004 года

В редакции Законов Республики Беларусь от 4 мая 2005 г. № 10-З, от 11 июля 2007 г. № 254-З; от 20 декабря 2007 г., от 21 июля 2008 г. № 417-З, от 6 ноября 2008 г. № 437-З, от 15 июня 2009 г. № 28-З, от 6 июля 2009 г. № 37-З, от 9 ноября 2009 г. № 51-З, от 3 июня 2011 г. № 268-З, от 13 декабря 2011 г. № 325-З, от 10 июля 2012 г. № 426-З

Настоящий Закон регулирует отношения, связанные с награждением государственными наградами Республики Беларусь, определяет правовой статус государственных наград Республики Беларусь, права и обязанности награжденных.

ГЛАВА 1 ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1. Система государственных наград Республики Беларусь

Государственные награды Республики Беларусь представляют собой высшую форму поощрения граждан Республики Беларусь, иностранных граждан, лиц без гражданства в соответствии с настоящим Законом, признания их вклада в защиту и укрепление государства и демократического общества, единства народа, приумножение экономического, интеллектуального и духовного потенциала страны, а также заслуг в общественной, гуманитарной, благотворительной и иных видах деятельности перед государством и народом.

В систему государственных наград Республики Беларусь входят:

- звание «Герой Беларуси»;
- ордена Республики Беларусь;
- медали Республики Беларусь;
- почетные звания Республики Беларусь.

Статья 2. Законодательство о государственных наградах Республики Беларусь

Законодательство о государственных наградах Республики Беларусь основывается на Конституции Республики Беларусь и состоит из настоя-

щего Закона и актов законодательства Республики Беларусь, регулирующих отношения в данной области.

ГЛАВА 2

ГОСУДАРСТВЕННЫЕ НАГРАДЫ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Статья 5. Высшая степень отличия Республики Беларусь

Звание «Герой Беларуси» является высшей степенью отличия Республики Беларусь и присваивается за исключительные заслуги перед государством и обществом, связанные с подвигом, совершенным во имя свободы, независимости и процветания Республики Беларусь.

Звание «Герой Беларуси» присваивается только один раз.

Лицам, удостоенным звания «Герой Беларуси», вручается знак особого отличия – медаль Героя Беларуси.

Медаль Героя Беларуси носится на левой стороне груди над орденами и медалями.

Статья 6. Орден Отечества

Орден Отечества является высшим орденом Республики Беларусь.

Орден Отечества имеет три степени:

орден Отечества I степени;

орден Отечества II степени;

орден Отечества III степени.

Высшей степенью ордена Отечества является I степень. Награждение производится последовательно орденом Отечества III, II и I степени:

за отличные достижения в производственной, научно-исследовательской, социально-культурной, общественной, благотворительной и иных сферах деятельности, направленной на повышение благосостояния людей и укрепление могущества страны;

за мужество и отвагу, проявленные при защите Отечества и его государственных интересов, обеспечении законности и правопорядка;

за большие заслуги в развитии экономических, научно-технических и культурных связей между Республикой Беларусь и другими странами.

Орден Отечества носится на левой стороне груди и при наличии других орденов (кроме ордена Матери) располагается перед ними в порядке старшинства степеней.

Статья 9. Орден «За личное мужество»

Орденом «За личное мужество» награждаются граждане:

за исключительную отвагу и личную храбрость, проявленные при исполнении воинского долга, гражданской либо служебной обязанности;

за самоотверженные поступки, совершенные в экстремальных обстоятельствах;

за мужество, проявленное при защите государственной границы;

за мужество, проявленное при охране общественного порядка;

за смелые и решительные действия в обстоятельствах, связанных с риском для жизни.

Орден «За личное мужество» носится на левой стороне груди и при наличии других орденов располагается после ордена «За службу Родине».

Статья 10. Орден Дружбы народов

Орденом Дружбы народов награждаются граждане:

за значительный вклад в дело укрепления мира, дружественных отношений и сотрудничества между государствами, консолидации общества и единства народов;

за особо плодотворную деятельность по сближению и взаимообогащению национальных культур;

за высокие достижения в международной общественной, благотворительной и гуманитарной деятельности;

за большой личный вклад в развитие и умножение духовного и интеллектуального потенциала Республики Беларусь, активную деятельность по защите прав человека и его социальных интересов;

за особые заслуги в развитии внешнеэкономической деятельности, демократии и социального прогресса.

Орден Дружбы народов носится на шейной ленте.

Статья 11. Орден Почета

Орденом Почета награждаются граждане:

за большие достижения в производственной, научно-исследовательской, государственной, социально-культурной, спортивной, общественной и иной деятельности;

за высокие производственные показатели в промышленности, сельском хозяйстве, строительстве, связи, торговле, жилищно-коммунальном хозяйстве, бытовом обслуживании населения, на транспорте и в других областях трудовой деятельности;

за значительные успехи в медицинском обслуживании населения, обучении, воспитании детей и молодежи, подготовке их к труду;

за достижение высокой производительности труда, улучшение качества продукции, снижение материальных и трудовых издержек на ее изготовление;

за внедрение в производство новой техники, технологии, особо ценные изобретения и рационализаторские предложения;

за плодотворную государственную и общественную деятельность;
за заслуги в развитии экономических, научно-технических, культурных
и иных связей между Республикой Беларусь и другими государствами.

Орден Почета носится на левой стороне груди и при наличии других орденов располагается после ордена «За личное мужество».

Статья 12. Орден Франциска Скорины

Орденом Франциска Скорины награждаются граждане:

за значительные успехи в области национально-государственного возрождения, выдающиеся исследования истории Беларуси, достижения в области национального языка, литературы, искусства, книгоиздательства, культурно-просветительной деятельности, а также пропаганды культурного наследия белорусского народа;

за особые заслуги в гуманитарной, благотворительной деятельности, в деле защиты человеческого достоинства и прав граждан, милосердие и другие благородные поступки.

Орден Франциска Скорины носится на левой стороне груди и при наличии других орденов располагается после ордена Почета.

Статья 13. Орден Матери

Орденом Матери награждаются женщины, родившие и воспитавшие пять и более детей.

Награждение орденом Матери производится при достижении пятым ребенком возраста одного года и при наличии в живых остальных детей этой матери.

При награждении орденом Матери учитываются также дети:

усыновленные в установленном законодательством порядке;

погибшие или пропавшие без вести при защите Отечества и его государственных интересов, исполнении гражданского долга по спасению человеческой жизни, обеспечению законности и правопорядка, а также умершие в результате ранения, увечья, заболевания, полученных при указанных обстоятельствах, или в результате трудового увечья либо профессионального заболевания.

Женщины, имеющие судимость, ведущие аморальный образ жизни, орденом Матери не награждаются.

Орден Матери носится на левой стороне груди и при наличии других орденов располагается над ними.

Статья 14. Медаль «За отвагу»

Медалью «За отвагу» награждаются военнослужащие, лица начальствующего и рядового состава органов внутренних дел, Следственного

комитета Республики Беларусь, органов финансовых расследований Комитета государственного контроля Республики Беларусь, органов и подразделений по чрезвычайным ситуациям и другие граждане за личное мужество и отвагу, проявленные:

в боевой обстановке при защите Отечества и его государственных интересов;

при исполнении воинского долга, служебной или гражданской обязанности, защите конституционных прав граждан;

при спасении людей на воде, во время стихийных бедствий, пожаров, аварий, катастроф и других чрезвычайных обстоятельств, сопряженных с риском для жизни.

Медаль «За отвагу» носится на левой стороне груди и при наличии орденов располагается после них.

Статья 171. Медаль «За отличие в предупреждении и ликвидации чрезвычайных ситуаций»

Медалью «За отличие в предупреждении и ликвидации чрезвычайных ситуаций» награждаются лица начальствующего и рядового состава органов и подразделений по чрезвычайным ситуациям, органов внутренних дел, военнослужащие, другие граждане:

за личное мужество, храбрость и самоотверженность, проявленные при ликвидации чрезвычайных ситуаций;

за умелые, инициативные и смелые действия при проведении аварийно-спасательных и других неотложных работ;

за умелую организацию работы и высокую результативность деятельности органов и подразделений по чрезвычайным ситуациям по защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций;

за активное участие и помощь органам и подразделениям по чрезвычайным ситуациям в предупреждении и ликвидации чрезвычайных ситуаций.

Медаль «За отличие в предупреждении и ликвидации чрезвычайных ситуаций» носится на левой стороне груди и при наличии других медалей располагается после медали «За отличие в охране государственной границы».

Статья 18. Медаль «За трудовые заслуги»

Медалью «За трудовые заслуги» награждаются граждане:

за значительные достижения в промышленности, сельском хозяйстве, строительстве, на транспорте, в сфере обслуживания, науке, образовании, охране окружающей среды, охране здоровья населения, культуре, государственной службе и других областях трудовой деятельности;

за полезные изобретения и рационализаторские предложения;

за успехи в воспитании и обучении детей и молодежи, развитии физической культуры и спорта.

Медаль «За трудовые заслуги» носится на левой стороне груди и при наличии других медалей располагается после медали «За отличие в предупреждении и ликвидации чрезвычайных ситуаций».

Статья 19. Медаль Франциска Скорины

Медалью Франциска Скорины награждаются работники науки, образования и культуры за отличные достижения в профессиональной деятельности, значительный личный вклад в развитие и приумножение духовного и интеллектуального потенциала, культурного наследия белорусского народа.

Медаль Франциска Скорины носится на левой стороне груди и при наличии других медалей располагается после медали «За трудовые заслуги».

Статья 27. Почетное звание «Заслуженный деятель культуры Республики Беларусь»

Почетное звание «Заслуженный деятель культуры Республики Беларусь» присваивается высококвалифицированным работникам учреждений культуры, полиграфии, печати, радио и телевидения, других организаций, в том числе государственных органов, осуществляющих управление и регулирование в сфере культуры, а также писателям, поэтам, участникам самодеятельного творчества, работающим в области культуры пятнадцать и более лет, за заслуги в развитии культуры.

Статья 28. Почетное звание «Заслуженный деятель науки Республики Беларусь»

Почетное звание «Заслуженный деятель науки Республики Беларусь» присваивается выдающимся ученым, имеющим ученую степень доктора наук, за заслуги в разработке приоритетных направлений науки и техники, создании научных школ, подготовке научных работников высшей квалификации.

Статья 29. Почетное звание «Заслуженный изобретатель Республики Беларусь»

Почетное звание «Заслуженный изобретатель Республики Беларусь» присваивается авторам внедренных в производство изобретений, внесших существенный вклад в технический прогресс и имеющих важное государственное значение, а также за многолетнюю изобретательскую деятельность.

Статья 30. Почетное звание «Заслуженный рационализатор Республики Беларусь»

Почетное звание «Заслуженный рационализатор Республики Беларусь» присваивается авторам рационализаторских предложений, внедрение которых внесло значительный вклад в совершенствование производства, повышение продуктивности труда, улучшение качества продукции, условий и охраны труда, обеспечение научно-исследовательского и образовательного процесса, ведущим многолетнюю рационализаторскую деятельность.

Статья 31. Почетное звание «Заслуженный учитель Республики Беларусь»

Почетное звание «Заслуженный учитель Республики Беларусь» присваивается высокопрофессиональным педагогическим работникам, педагогическая деятельность которых направлена на реализацию содержания образовательной программы дошкольного образования, образовательных программ общего среднего, профессионально-технического, среднего специального, специального образования, образовательной программы дополнительного образования детей и молодежи и программ воспитания, руководство образовательной деятельностью при реализации этих образовательных программ, программ воспитания, работающим по специальности пятнадцать и более лет, за заслуги в обучении и воспитании учащихся и воспитанников, выявлении и развитии их индивидуальных и творческих способностей.

Статья 32. Почетное звание «Заслуженный работник образования Республики Беларусь»

Почетное звание «Заслуженный работник образования Республики Беларусь» присваивается высокопрофессиональным педагогическим работникам, а также иным лицам, осуществляющим деятельность в сфере образования пятнадцать и более лет, за личный вклад в развитие системы образования, заслуги в научной, научно-педагогической, педагогической, инновационной деятельности.

Статья 42. Почетное звание «Заслуженный экономист Республики Беларусь»

Почетное звание «Заслуженный экономист Республики Беларусь» присваивается высокопрофессиональным экономистам и финансовым работникам государственных органов и других организаций, работающим по специальности пятнадцать и более лет, за заслуги в области экономики и финансов, в развитии экономической науки, подготовке кадров.

Статья 43. Почетное звание «Заслуженный юрист Республики Беларусь»

Почетное звание «Заслуженный юрист Республики Беларусь» присваивается высокопрофессиональным юристам, безусловно работающим в государственных органах, адвокатуре, учреждениях образования, научно-исследовательских и других организациях по специальности пятнадцать и более лет и имеющим большие заслуги в обеспечении сохранения законности и укреплении правопорядка, защите прав и законных интересов граждан, формировании правового государства, развитии юридических наук, подготовке законодательных и иных нормативных правовых актов Республики Беларусь.

Статья 57. Почетное звание «Заслуженный работник физической культуры и спорта Республики Беларусь»

Почетное звание «Заслуженный работник физической культуры и спорта Республики Беларусь» присваивается организаторам физкультурного движения, ученым, работникам коллективов физической культуры, физкультурных организаций, учреждений образования, научно-исследовательских институтов, работающим в области физического воспитания и спорта пятнадцать и более лет, за заслуги в развитии физической культуры и спорта, в организационно-методической, учебно-тренировочной, инженерно-технической, научной, научно-педагогической, педагогической и хозяйственной деятельности, совершенствовании системы физического воспитания населения, массового спорта, спорта высших достижений.

Статья 58. Почетное звание «Заслуженный тренер Республики Беларусь»

Почетное звание «Заслуженный тренер Республики Беларусь» присваивается:

высококвалифицированным тренерам-преподавателям по спорту, в том числе работающим со спортсменами-инвалидами не менее четырех лет, – за успешную учебно-тренировочную и воспитательную работу по подготовке выдающихся спортсменов и команд;

тренерам национальных (сборных) команд Республики Беларусь, имеющим стаж работы с этими командами не менее четырех лет, – за непосредственную подготовку и успешное выступление этих команд на Олимпийских играх, чемпионатах, первенствах и Кубках мира и Европы;

первым тренерам спортсменов, достигших отличных успехов на Олимпийских играх, чемпионатах, первенствах и Кубках мира и Европы, работающим с этими спортсменами не менее двух лет начиная с учебно-тренировочного этапа;

тренерам спортивных школ и организаций, ранее принимавшим непосредственное участие в подготовке переданных в высшее звено спортсменов, при условии работы с ними не менее четырех лет.

Статья 59. Почетное звание «Заслуженный мастер спорта Республики Беларусь»

Почетное звание «Заслуженный мастер спорта Республики Беларусь» присваивается спортсменам, в том числе спортсменам-инвалидам, за достижение высоких результатов на Олимпийских, Паралимпийских и Всемирных играх, чемпионатах, первенствах и Кубках мира и Европы.

ГЛАВА 3 ПОРЯДОК ПРЕДСТАВЛЕНИЯ К НАГРАЖДЕНИЮ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ НАГРАДАМИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Статья 60. Возбуждение ходатайства о присвоении звания «Герой Беларуси», почетных званий Республики Беларусь, награждении орденами, медалями Республики Беларусь

Каждый коллектив работников имеет право самостоятельно возбудить ходатайство о присвоении звания «Герой Беларуси», почетных званий Республики Беларусь, награждении орденами, медалями Республики Беларусь, если иное не предусмотрено настоящим Законом.

Представление к награждению может осуществляться также по инициативе Совета Министров Республики Беларусь, палат Национального собрания Республики Беларусь, Администрации Президента Республики Беларусь, других государственных органов, непосредственно подчиненных Президенту Республики Беларусь, министерств и иных республиканских органов государственного управления, руководящих органов общественных объединений, органов местного управления и самоуправления.

Порядок возбуждения ходатайств о награждении военнослужащих, лиц начальствующего и рядового состава органов внутренних дел, Следственного комитета Республики Беларусь, органов финансовых расследований Комитета государственного контроля Республики Беларусь, органов и подразделений по чрезвычайным ситуациям определяется соответствующими государственными органами, если иное не установлено Президентом Республики Беларусь.

Представление к награждению иностранных граждан и лиц без гражданства, постоянно проживающих на территории Республики Беларусь, производится на общих основаниях.

Представление к награждению иностранных граждан и лиц без гражданства, проживающих в других странах, производится по согласованию с Министерством иностранных дел Республики Беларусь.

Ходатайства о награждении (записка с обоснованием предложения о награждении и наградные листы) коллективы работников направляют на согласование в соответствующий местный исполнительный и распорядительный орган, затем соответственно в областной или Минский городской исполнительный комитет, если иное не установлено Президентом Республики Беларусь.

Согласованные ходатайства направляются по подчиненности в соответствующие министерства, другие республиканские органы государственного управления, руководящие органы общественных объединений, в которых рассматриваются коллегиальными органами этих организаций.

Подготовленные представления, за исключением представлений о награждении государственными наградами работников, перечисленных в статье 62 настоящего Закона, подаются в Совет Министров Республики Беларусь для рассмотрения.

Совет Министров Республики Беларусь или иной государственный орган, уполномоченный вносить представления о награждении государственными наградами Президенту Республики Беларусь, направляет наградные листы в Государственный секретариат Совета Безопасности Республики Беларусь для получения заключения.

Представления о награждении государственными наградами Республики Беларусь вносятся Президенту Республики Беларусь через Администрацию Президента Республики Беларусь.

Перечень документов, включаемых в представления о награждении государственными наградами Республики Беларусь, определяется Президентом Республики Беларусь.

Статья 61. Возбуждение ходатайства о награждении орденом Матери

Ходатайство о награждении орденом Матери возбуждается перед областным или Минским городским исполнительным комитетом соответственно:

районным исполнительным комитетом по представлению сельского, поселкового исполнительного комитета – о награждении многодетных матерей, проживающих на территории сельского совета, поселка, города районного подчинения;

местной администрацией или городским исполнительным комитетом – о награждении многодетных матерей, проживающих в городе республиканского или областного подчинения.

Решение районного исполнительного комитета, местной администрации либо городского исполнительного комитета, анкета со сведениями

о составе семьи и материалами, характеризующими отношение матери к воспитанию детей, направляются соответственно в областной или Минский городской исполнительный комитет, который в течение месяца обязан проверить обоснованность представления многодетной матери к награждению и направить свое решение Президенту Республики Беларусь.

Статья 62. Представления о награждении работников некоторых государственных органов Республики Беларусь государственными наградами Республики Беларусь

Представления о награждении государственными наградами Республики Беларусь депутатов Палаты представителей Национального собрания Республики Беларусь, членов Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь, работников Секретариата Палаты представителей Национального собрания Республики Беларусь, Секретариата Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь, Аппарата Совета Министров Республики Беларусь, судей Конституционного Суда Республики Беларусь и работников его Секретариата, судей общих и хозяйственных судов и работников их аппаратов, Администрации Президента Республики Беларусь, государственных организаций, образованных при Администрации Президента Республики Беларусь, Государственного секретариата Совета Безопасности Республики Беларусь, Управления делами Президента Республики Беларусь и подведомственных ему организаций, Комитета государственного контроля Республики Беларусь, прокурорских работников, работников прокуратуры, Центральной комиссии Республики Беларусь по выборам и проведению республиканских референдумов вносятся Президенту Республики Беларусь соответственно Палатой представителей Национального собрания Республики Беларусь, Советом Республики Национального собрания Республики Беларусь, Советом Министров Республики Беларусь, Конституционным Судом Республики Беларусь, Верховным Судом Республики Беларусь, Высшим Хозяйственным Судом Республики Беларусь, Администрацией Президента Республики Беларусь, Государственным секретариатом Совета Безопасности Республики Беларусь, Управлением делами Президента Республики Беларусь, Комитетом государственного контроля Республики Беларусь, Генеральной прокуратурой Республики Беларусь, Центральной комиссией Республики Беларусь по выборам и проведению республиканских референдумов.

Статья 63. Наградной лист (анкета)

На каждое лицо, представляемое к награждению государственными наградами Республики Беларусь, в коллективе работников после предварительного обсуждения кандидатуры на собрании составляется наградной лист.

В наградном листе излагаются данные, характеризующие личность награждаемого, его особые заслуги.

Наградной лист подписывается руководителем организации.

Наградной лист на руководителя организации подписывается руководителем вышестоящей организации.

Наградные листы скрепляются печатью тех организаций, руководителями которых они подписаны.

На многодетную мать, которая представляется к награждению, заполняется анкета.

Формы наградного листа и анкеты устанавливаются Президентом Республики Беларусь.

Статья 64. Награждение государственными наградами Республики Беларусь

Присвоение звания «Герой Беларуси», почетных званий Республики Беларусь, награждение орденами и медалями Республики Беларусь осуществляются Президентом Республики Беларусь.

Награждение орденами и медалями Республики Беларусь производится, как правило, последовательно, начиная с наименьшей степени отличия, предусмотренной за вклад в защиту и укрепление государства, приумножение экономического, интеллектуального и духовного потенциала страны, а также за заслуги в соответствующем виде деятельности.

К присвоению почетного звания Республики Беларусь представляются лица, как правило, ранее награжденные орденами или медалями Республики Беларусь либо орденами или медалями СССР.

Решения Президента Республики Беларусь о награждении государственными наградами Республики Беларусь оформляются указами Президента Республики Беларусь.

Статья 65. Лица, имеющие право вручать государственные награды Республики Беларусь

Государственные награды Республики Беларусь вручает Президент Республики Беларусь. По поручению Президента Республики Беларусь от его имени государственные награды могут вручать:

Премьер-министр Республики Беларусь;

Председатель Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь;

Председатель Палаты представителей Национального собрания Республики Беларусь;

Председатель Конституционного Суда Республики Беларусь;

Председатель Верховного Суда Республики Беларусь;

Председатель Высшего Хозяйственного Суда Республики Беларусь;

Глава Администрации Президента Республики Беларусь;

Государственный секретарь Совета Безопасности Республики Беларусь;
Председатель Комитета государственного контроля Республики Беларусь;
Генеральный прокурор Республики Беларусь;
Председатель Правления Национального банка Республики Беларусь;
Управляющий делами Президента Республики Беларусь;
министры, руководители иных республиканских органов государственного управления;
председатели областных и Минского городского исполнительных комитетов;
послы Республики Беларусь;
иные уполномоченные Президентом Республики Беларусь лица.
Орден Матери могут вручать также председатели городских и районных исполнительных комитетов, главы местных администраций.

Статья 66. Вручение государственных наград Республики Беларусь

Присвоение звания «Герой Беларуси», почетных званий Республики Беларусь, награждение орденами и медалями Республики Беларусь производятся в торжественной обстановке.

Государственная награда Республики Беларусь вручается лично награжденному в торжественной обстановке не позднее чем через два месяца со дня подписания Президентом Республики Беларусь Указа о награждении.

В случае присвоения звания «Герой Беларуси», почетного звания Республики Беларусь, награждения орденом, медалью Республики Беларусь одновременно с вручением государственной награды выдается удостоверение. Образец удостоверения утверждается Президентом Республики Беларусь.

Каждому награжденному медалью Героя Беларуси выдается также ее символ, о чем делается соответствующая запись в удостоверении к данной медали.

Лицам, удостоенным почетных званий Республики Беларусь, вручается нагрудный знак.

Статья 67. Повторное награждение государственными наградами Республики Беларусь

Повторное награждение одним и тем же орденом или медалью Республики Беларусь, а также повторное присвоение почетного звания Республики Беларусь не производятся, за исключением орденов и медалей, имеющих степени.

К награждению орденами Отечества I, II, III степени представляются лица, ранее награжденные другими орденами, медалями Республики Беларусь или орденами бывшего СССР, кроме случаев, связанных с совершением подвига.

Последующие представление к награждению орденами и медалями Республики Беларусь и присвоение почетных званий Республики Беларусь возможны, как правило, не ранее чем через пять лет после предыдущего

награждения (присвоения), за исключением награждения многодетных матерей, лиц, ранее награжденных медалью «За безупречную службу», и особых случаев, связанных с совершением подвига.

Многодетные матери, которым присвоено звание «Мать-героиня» или которые награждены орденом «Материнская слава» либо медалью «Медаль материнства» бывшего СССР, к награждению орденом Матери не представляются.

Статья 68. Награждение государственными наградами Республики Беларусь посмертно, передача государственных наград Республики Беларусь наследникам

Присвоение звания «Герой Беларуси», почетных званий Республики Беларусь, награждение орденами и медалями Республики Беларусь могут быть произведены посмертно.

В случае награждения посмертно государственные награды Республики Беларусь и документы к ним передаются наследникам умершего награжденного без права их ношения.

Государственные награды Республики Беларусь и документы к ним, символ медали Героя Беларуси после смерти награжденного переходят к его наследникам без права их ношения.

С согласия наследников награжденного государственные награды Республики Беларусь и документы к ним, символ медали Героя Беларуси могут быть переданы в музей для постоянного или временного хранения и экспонирования в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь. Государственные награды Республики Беларусь, символ медали Героя Беларуси, переданные наследниками награжденного в музей для постоянного хранения, возвращению не подлежат.

В случае, если награжденный не имеет наследников, государственные награды Республики Беларусь и документы к ним, символ медали Героя Беларуси возвращаются Президенту Республики Беларусь в установленном им порядке.

ГЛАВА 4 ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ НАГРАЖДЕННЫХ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ НАГРАДАМИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ. ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАРУШЕНИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА О ГОСУДАРСТВЕННЫХ НАГРАДАХ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Статья 69. Ношение государственных наград Республики Беларусь

Правила ношения и порядок расположения орденов и медалей Республики Беларусь определяются для каждого ордена и медали в соответствии с настоящим Законом.

Нагрудный знак к почетному званию Республики Беларусь носится на правой стороне груди.

При наличии у лица государственных наград СССР, БССР, иностранных государств награды СССР, БССР и иностранных государств располагаются после государственных наград Республики Беларусь.

Вместо орденов и медалей Республики Беларусь награжденные могут носить символы государственных наград Республики Беларусь, образцы и порядок ношения которых устанавливаются Президентом Республики Беларусь.

Статья 70. Порядок хранения государственных наград Республики Беларусь

Лица, награжденные государственными наградами Республики Беларусь, обеспечивают их сохранность.

В случае утери государственных наград Республики Беларусь и документов к ним награжденные сохраняют свои права на награды.

Дубликаты орденов, медалей Республики Беларусь, нагрудных знаков к почетным званиям Республики Беларусь, символа медали Героя Беларуси могут быть выданы награжденным только в случае их утраты в боевой обстановке, в результате стихийного бедствия или при иных обстоятельствах, исключающих возможность предотвратить утрату государственной награды Республики Беларусь, символа медали Героя Беларуси.

При утере документов к государственным наградам Республики Беларусь в случаях, установленных частью третьей настоящей статьи, выдаются дубликаты документов. В иных случаях утраты документов к государственным наградам Республики Беларусь выдается справка о награждении государственными наградами Республики Беларусь.

Выдача дубликатов орденов, медалей Республики Беларусь, нагрудных знаков к почетным званиям Республики Беларусь, дубликатов документов к ним, а также дубликатов символа медали Героя Беларуси производится в порядке, установленном Президентом Республики Беларусь.

Статья 71. Права награжденных государственными наградами Республики Беларусь на льготы

Лица, награжденные государственными наградами Республики Беларусь, пользуются льготами в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

(Часть вторая не приводится как не вступившая в силу.)*

Статья 72. Лишение государственных наград Республики Беларусь

Лица, награжденные государственными наградами Республики Беларусь, могут быть лишены их в случае осуждения за совершение тяжкого или особо тяжкого умышленного преступления.

Лишение государственных наград Республики Беларусь производится Президентом Республики Беларусь по представлению суда. Представление суда о лишении государственной награды направляется Президенту Республики Беларусь через Администрацию Президента Республики Беларусь.

Подлежащие изъятию государственные награды Республики Беларусь и документы к ним, символы медали Героя Беларуси возвращаются Президенту Республики Беларусь в установленном им порядке.

Статья 73. Восстановление в правах на государственные награды Республики Беларусь

Восстановление в правах на государственные награды Республики Беларусь лиц, которые были их лишены, осуществляется в порядке, установленном Президентом Республики Беларусь.

Награжденные могут быть восстановлены в правах на государственные награды Республики Беларусь в случае их реабилитации, а также если деяние, за которое они лишены государственных наград Республики Беларусь, утратило общественно опасный характер.

После вступления в силу правового акта о восстановлении в правах на государственные награды Республики Беларусь награжденным возвращаются эти награды и документы к ним, символы медали Героя Беларуси.

Статья 74. Вывоз государственных наград Республики Беларусь за пределы Республики Беларусь

Граждане Республики Беларусь, иностранные граждане и лица без гражданства, выезжающие за пределы Республики Беларусь, имеют право вывозить принадлежащие лично им государственные награды Республики Беларусь и документы к ним, символы медали Героя Беларуси в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь.

Наследники умершего награжденного имеют право вывозить только документы о его награждении.

Статья 75. Ответственность за нарушение законодательства о государственных наградах Республики Беларусь

Лица, виновные в нарушении настоящего Закона и иного законодательства о государственных наградах Республики Беларусь, несут ответственность в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
8 апреля 2005 г. № 168

О НЕКОТОРЫХ ВОПРОСАХ НАГРАЖДЕНИЯ
ГОСУДАРСТВЕННЫМИ НАГРАДАМИ
РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ*¹
(извлечения)

(в ред. Указов Президента Республики Беларусь от 16.06.2005 № 277,
от 18.10.2006 № 617, от 28.05.2008 № 286, от 26.08.2008 № 445,
от 23.01.2009 № 52, от 23.01.2009 № 56, от 12.08.2009 № 419,
от 11.08.2011 № 364, от 30.12.2011 № 621)

1. Утвердить прилагаемые:

Положение о порядке награждения государственными наградами Республики Беларусь, лишения государственных наград Республики Беларусь и восстановления в правах на эти награды;

Положение о порядке ношения символов государственных наград Республики Беларусь;

Положение о порядке выдачи награжденным дубликатов государственных наград Республики Беларусь, дубликатов удостоверений к ним и дубликатов символа медали Героя Беларуси;

описание орденов, медалей Республики Беларусь и нагрудных знаков к почетным званиям Республики Беларусь.

3. Рекомендовать коллективам работников, государственным органам и руководящим органам общественных объединений шире практиковать представление к награждению государственными наградами Республики Беларусь лиц, не занимающих руководящие должности, но внесших большой личный вклад в защиту и укрепление государства и демократического общества, единства народа, приумножение экономического, интеллектуального и духовного потенциала страны, а также имеющих значительные личные заслуги в общественной, гуманитарной, благотворительной и иных видах деятельности перед государством и народом.

Президент Республики Беларусь

А.Лукашенко

---

¹ Действие настоящего Указа не распространяется на отношения, связанные с награждением юбилейными медалями, которые устанавливаются отдельными актами Президента Республики Беларусь.

УТВЕРЖДЕНО
Указ Президента Республики Беларусь
08.04.2005 № 168

**ПОЛОЖЕНИЕ
О ПОРЯДКЕ НАГРАЖДЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ
НАГРАДАМИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ, ЛИШЕНИЯ
ГОСУДАРСТВЕННЫХ НАГРАД РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
И ВОССТАНОВЛЕНИЯ В ПРАВАХ НА ЭТИ НАГРАДЫ**

(в ред. Указов Президента Республики Беларусь от 16.06.2005 № 277,
от 18.10.2006 № 617, от 26.08.2008 № 445, от 23.01.2009 № 52,
от 11.08.2011 № 364, от 30.12.2011 № 621)

1. Представление к награждению государственными наградами Республики Беларусь (далее – государственные награды) осуществляется в соответствии с Законом Республики Беларусь от 18 мая 2004 года «О государственных наградах Республики Беларусь» (Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 2004 г., № 88, 2/1037).

Вид государственной награды определяется исходя из характера и степени заслуг лица, представляемого к награждению государственной наградой, с учетом правового статуса звания «Герой Беларуси», орденов, медалей, почетных званий Республики Беларусь.

Награждение орденами и медалями Республики Беларусь производится, как правило, последовательно, начиная с наименьшей степени отличия, предусмотренной за вклад в защиту и укрепление государства, приумножение экономического, интеллектуального и духовного потенциала страны, а также за заслуги в соответствующем виде деятельности.

К присвоению почетного звания Республики Беларусь представляются лица, как правило, ранее награжденные орденами или медалями Республики Беларусь либо орденами или медалями СССР.

2. На каждое лицо, представляемое к награждению государственной наградой, в том числе на военнослужащих, лиц рядового и начальствующего состава Следственного комитета, органов внутренних дел, финансовых расследований Комитета государственного контроля, органов и подразделений по чрезвычайным ситуациям, прокурорских работников (за исключением представляемых к награждению орденом Матери), заполняется наградной лист по форме согласно приложению 1. При этом характеристика личности представляемого к награждению государственной наградой должна содержать объективную и всестороннюю оценку его труда с указанием конкретных заслуг перед государством и народом в общественной, гуманитарной, благотворительной, производственной,

военной и иных сферах деятельности, а также отражать выдающуюся новаторскую деятельность, направленную на повышение эффективности производства, развитие народного хозяйства, усиление могущества страны и улучшение благосостояния народа, раскрывать личный вклад представляемого к награждению в развитие организации, отрасли или региона.

(в ред. Указов Президента Республики Беларусь от 11.08.2011 № 364, от 30.12.2011 № 621)

Наградной лист заполняется по месту работы лица, представляемого к награждению государственной наградой, и подписывается руководителем организации.

Наградной лист на руководителя организации подписывается руководителем вышестоящей организации.

Наградные листы скрепляются печатями тех организаций, руководителями которых они подписаны.

3. На многодетную мать, представляемую к награждению орденом Матери, заполняется анкета по форме согласно приложению 2.

Анкета заполняется местным исполнительным и распорядительным органом по месту жительства многодетной матери, подписывается его руководителем и скрепляется печатью.

Анкета заполняется на основании данных документа, удостоверяющего личность матери, и свидетельств о рождении детей. На детей, погибших или пропавших без вести при обстоятельствах, указанных в абзаце третьем части третьей статьи 13 Закона Республики Беларусь «О государственных наградах Республики Беларусь», представляются справки или другие подтверждающие эти обстоятельства документы, которые действительны в течение года.

(в ред. Указа Президента Республики Беларусь от 23.01.2009 № 52)

4. Наградные листы (анкеты) заполняются на белорусском языке машинописным способом. Все обозначенные графы наградного листа (анкеты) должны быть четко заполнены и содержать достоверную информацию.

Наградным листам может присваиваться ограничительный гриф или гриф секретности.

5. Наградные листы на работников государственных органов, должности которых перечислены в части третьей статьи 60 и статье 62 Закона Республики Беларусь «О государственных наградах Республики Беларусь», с местными исполнительными и распорядительными органами не согласовываются.

(в ред. Указа Президента Республики Беларусь от 16.06.2005 № 277)

Совет Министров Республики Беларусь или иной государственный орган, уполномоченный вносить представления о награждении государственным

ными наградами Президенту Республики Беларусь, направляет наградные листы в Государственный секретариат Совета Безопасности Республики Беларусь для получения заключения.

6. Представления о награждении государственными наградами (далее – представления) вносятся Президенту Республики Беларусь в порядке, установленном Законом Республики Беларусь «О государственных наградах Республики Беларусь».

Представление, за исключением представлений о награждении орденом Матери, включает:

(ред. Указа Президента Республики Беларусь от 16.06.2005 № 277)

выписку из протокола заседания Президиума Совета Министров Республики Беларусь или решение иного государственного органа, уполномоченного вносить представления;

наградной лист;

справку-объективку;

решение коллегиального органа соответствующего министерства, другого республиканского органа государственного управления, общественно-го объединения;

справку об основных экономических показателях работы организации, ведущей хозяйственную деятельность, за последние пять лет, согласованную с соответствующим органом государственной статистики;

(в ред. Указа Президента Республики Беларусь от 26.08.2008 № 445)

заключение Государственного секретариата Совета Безопасности Республики Беларусь.

Представления вносятся Президенту Республики Беларусь через Администрацию Президента Республики Беларусь.

Администрация Президента Республики Беларусь проверяет обоснованность представления и подготавливает соответствующий проект указа Президента Республики Беларусь. При отсутствии законных оснований для награждения государственной наградой, а также если наградной лист не отражает конкретный вклад лица, представленного к награждению государственной наградой, в развитие организации, отрасли, региона и основные экономические показатели работы организации за последние пять лет не имеют положительной динамики, представление возвращается Администрацией Президента Республики Беларусь государственному органу, внесшему это представление.

7. Вручение государственных наград производится лично награжденному в торжественной обстановке.

В случае, если награжденный вследствие болезни, инвалидности не может явиться на вручение, государственная награда вручается ему на дому или в лечебном учреждении, где находится награжденный.

Перед вручением государственной награды зачитывается указ Президента Республики Беларусь о награждении.

Администрация Президента Республики Беларусь принимает меры по организации вручения государственных наград, за исключением ордена Матери, вручение которого организуется соответствующим областным (Минским городским) исполнительным комитетом, и медали «За безупречную службу», вручение которой осуществляется Службой безопасности Президента Республики Беларусь, Следственным комитетом, Министерством обороны, Министерством внутренних дел, Министерством по чрезвычайным ситуациям, Комитетом государственного контроля, Комитетом государственной безопасности, Государственным пограничным комитетом, Государственным таможенным комитетом, Генеральной прокуратурой или иными государственными органами.

(в ред. Указов Президента Республики Беларусь от 28.05.2008 № 28, от 11.08.2011 № 364, от 30.12.2011 № 621)

8. Каждому награжденному одновременно с вручением государственной награды выдается удостоверение к ней, при этом каждому награжденному медалью Героя Беларуси выдается также ее символ, о чем делается соответствующая запись в удостоверении к данной медали.

(в ред. Указа Президента Республики Беларусь от 18.10.2006 № 617)

Удостоверения к государственным наградам являются бессрочными, какие-либо исправления в них не допускаются. В связи с изменениями фамилии, имени, отчества награжденного государственной наградой удостоверение замене не подлежит.

9. На каждого награжденного государственной наградой составляется учетная карточка по форме согласно приложению 3, а на награжденную орденом Матери – по форме согласно приложению 4.

Учетная карточка заполняется на белорусском языке машинописным способом государственным органом, организующим вручение государственной награды, на основании документов, удостоверяющих личность награжденного.

10. О произведенном вручении государственной награды и удостоверения к ней, символа медали Героя Беларуси составляется протокол на белорусском языке по форме согласно приложению 5, который скрепляется подписью лица, вручившего государственную награду и удостоверение к ней, символ медали Героя Беларуси, печатью государственного органа, организующего вручение государственной награды.

(в ред. Указа Президента Республики Беларусь от 18.10.2006 № 617)

Исправления в протоколе не допускаются.

11. При награждении посмертно или в случае смерти награжденного государственная награда и удостоверение к ней передаются наследникам без права ношения этой награды. Передача государственной награды и удосто-

верения к ней оформляется протоколом на белорусском языке по форме согласно приложению 6.

12. Ответственность за надлежащее вручение государственных наград возлагается на руководителей государственных органов, организующих их вручение.

13. Государственные органы, организующие вручение ордена Матери, медали «За безупречную службу», ежемесячно не позднее пятого числа направляют в Администрацию Президента Республики Беларусь учетные карточки награжденных, протоколы вручения либо передачи государственных наград и удостоверений к ним.

Администрация Президента Республики Беларусь осуществляет контроль за вручением государственных наград, ведет персональный учет всех лиц, награжденных государственными наградами.

Областные (Минский городской) исполнительные комитеты также ведут персональный учет награжденных орденом Матери. Персональный учет военнослужащих, лиц рядового и начальствующего состава Следственного комитета, органов внутренних дел, финансовых расследований Комитета государственного контроля, органов и подразделений по чрезвычайным ситуациям, Службы безопасности Президента Республики Беларусь, прокурорских работников, награжденных медалью «За безупречную службу», ведут соответствующие государственные органы.

(в ред. Указов Президента Республики Беларусь от 11.08.2011 № 364, от 30.12.2011 № 621)

14. В случаях, предусмотренных статьей 72 Закона Республики Беларусь «О государственных наградах Республики Беларусь», лица, награжденные государственными наградами, могут быть их лишены.

Представление суда о лишении государственной награды направляется Президенту Республики Беларусь через Администрацию Президента Республики Беларусь.

Решение Президента Республики Беларусь о лишении государственной награды оформляется указом Президента Республики Беларусь, проект которого готовится Администрацией Президента Республики Беларусь.

После вступления в силу указа Президента Республики Беларусь, названного в части третьей настоящего пункта, государственная награда и удостоверение к ней, символ медали Героя Беларуси подлежат возврату Президенту Республики Беларусь.

(в ред. Указа Президента Республики Беларусь от 18.10.2006 № 617)

Администрация Президента Республики Беларусь направляет указ Президента Республики Беларусь о лишении государственной награды в Министерство внутренних дел для осуществления изъятия указанной награды и удостоверения к ней, символа медали Героя Беларуси.

(в ред. Указа Президента Республики Беларусь от 18.10.2006 № 617)

15. Государственные награды и удостоверения к ним, символы медали Героя Беларуси, изъятые правоохрнительными органами у лиц, незаконно владеющих ими, в том числе лишенных государственных наград, а также государственных награды и удостоверения к ним, символы медали Героя Беларуси, не врученные в связи со смертью награжденного и отсутствием у него наследников либо владелец которых не установлен, передаются в Управление делами Президента Республики Беларусь для учета и хранения.

(в ред. Указа Президента Республики Беларусь от 18.10.2006 № 617)

16. В случае реабилитации лица, лишенного государственной награды, а также утраты общественно опасного характера деянием, за которое лицо лишено государственной награды, решение о восстановлении данного лица в правах на государственную награду может быть принято Президентом Республики Беларусь на основании ходатайства (заявления) названного лица (в случае смерти этого лица – его наследников), согласованного с соответствующим местным исполнительным и распорядительным органом.

Заявление, адресованное Президенту Республики Беларусь, подается в местный исполнительный и распорядительный орган по месту жительства лица, ходатайствующего о восстановлении в правах на государственную награду. В случае реабилитации лица, лишенного государственной награды, к заявлению прилагается решение суда об отмене приговора и прекращении производства по уголовному делу. При утрате общественно опасного характера деянием, за которое лицо лишено государственной награды, к заявлению прилагается копия обвинительного приговора, вынесенного судом за преступление, совершение которого явилось основанием для лишения государственной награды.

О восстановлении в правах на государственную награду издается указ Президента Республики Беларусь, при этом указ Президента Республики Беларусь о лишении государственной награды подлежит признанию утратившим силу.

Приложение 1
к Положению о порядке
награждения государственными
наградами Республики Беларусь,
лишения государственных
наград Республики Беларусь
и восстановления в правах
на эти награды

_____ (вобласць, раён, горад)

УЗНАГАРОДНЫ ЛІСТ

1. Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

2. Прафесія, пасада, месца працы, службы _____

3. Пол _____ 4. Чысло, месяц і год нараджэння _____

5. Адукацыя _____

6. Вучоная ступень, вучонае званне _____

7. Якімі дзяржаўнымі ўзнагародамі Рэспублікі Беларусь, БССР і СССР
узнагароджаны і дата ўзнагароджання _____

8. Адрас месца жыхарства _____

9. Агульны стаж работы _____

Стаж работы ў галіне (па спецыяльнасці, прафесіі, на пасадзе) _____

Стаж работы ў дадзеным калектыве работнікаў _____

10. Характарыстыка з указаннем асаблівых заслуг, за якія прадстаўляецца
да ўзнагароджання дзяржаўнай узнагародай Рэспублікі Беларусь _____

11. Кандыдатура _____ рэкамендавана
сходам _____

(назва арганізацыі, дата абмеркавання, нумар пратакола)

для прадстаўлення да _____

(прысваення звання «Герой Беларусі»,

узнагароджання ордэнам, медалём, прысваення ганаровага звання

Рэспублікі Беларусь)

Кіраўнік арганізацыі _____
(подпіс, ініцыялы, прозвішча)

«__» _____ Г.

Месца пятаккі

12. Хадайніцтва аб узнагароджанні _____ падтрымліваюць:

_____ (раённы (гарадскі) выканаўчы

_____ (абласны (Мінскі гарадскі)

_____ камітэт) (мясцовая адміністрацыя)

_____ выканаўчы камітэт)

_____ (дата абмеркавання,
нумар пратакола)

_____ (дата абмеркавання,
нумар пратакола)

Старшыня раённага (гарадскога)
выканаўчага камітэта (кіраўнік
мясцовай адміністрацыі)

Старшыня абласнога (Мінскага
гарадскога) выканаўчага камітэта

_____ (подпіс, ініцыялы, прозвішча)

_____ (подпіс, ініцыялы, прозвішча)

«__» _____ Г.

«__» _____ Г.

Месца пячаткі

Месца пячаткі

Приложение 2
к Положению о порядке
награждения государственными
наградами Республики Беларусь,
лишения государственных
наград Республики Беларусь
и восстановления в правах
на эти награды

Вобласць _____
Раён, горад _____

АНКЕТА

на мнагадзетную маці, якая прадстаўляецца
да ўзнагароджання ордэнам Маці

1. Прозвішча _____
2. Імя, імя па бацьку _____
3. Год і месца нараджэння _____
4. Адукацыя _____
5. Прафесія, пасада, месца работы _____
6. Звесткі аб дзецях маці:

№ п/п	Прозвішча	Імя	Імя па бацьку	Год нараджэння	Дзе знаходзіцца ў цяперашні час

7. Год і месяц нараджэння апошняга дзіцяці _____
8. Адрас месца жыхарства маці _____
9. Рашэнне _____ раённага (гарадскога)
выканаўчага камітэта (мясцовай адміністрацыі)
ад « ____ » _____ г.

Месца пячаткі

Старшыня раённага (гарадскога) выканаўчага
камітэта (кіраўнік мясцовай адміністрацыі)

_____ (подпіс, ініцыялы, прозвішча)

УТВЕРЖДЕНО
Указ Президента Республики Беларусь
08.04.2005 № 168
(в редакции Указа Президента
Республики Беларусь 18.10.2006 № 617)

ПОЛОЖЕНИЕ О ПОРЯДКЕ НОШЕНИЯ СИМВОЛОВ ГОСУДАРСТВЕННЫХ НАГРАД РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

(в ред. Указа Президента Республики Беларусь от 18.10.2006 № 617)

1. Вместо орденов и медалей Республики Беларусь награжденные могут носить символы государственных наград Республики Беларусь.

Символ государственной награды Республики Беларусь, за исключением символа медали Героя Беларуси, представляет собой прямоугольную металлическую или пластмассовую слегка выпуклую с лицевой стороны пластинку высотой 7 мм, обтянутую соответствующей ордену или медали Республики Беларусь лентой, с приспособлением на обратной стороне для крепления к одежде (или без него).

Символ медали Героя Беларуси представляет собой ее муляж, изготавливаемый из латуни с позолотой, на обратной стороне которого воспроизводится номер медали Героя Беларуси с добавлением буквы «М» (муляж).

2. Символы государственных наград Республики Беларусь носятся награжденными на левой стороне груди.

При ношении двух и более символов государственных наград Республики Беларусь, за исключением символа медали Героя Беларуси, они закрепляются на общей металлической (для металлических пластинок) или тканевой (для пластмассовых пластинок) планке и располагаются на ней справа налево (от центра груди к краю) с интервалом 1–2 мм между символами в порядке, соответствующем последовательности расположения орденов и медалей Республики Беларусь. На одной планке не должно быть более четырех символов государственных наград Республики Беларусь.

Символы государственных наград Республики Беларусь, не уместающиеся на одной планке, переносятся на вторую и последующие планки, расположенные ниже первой. Расстояние между планками составляет 1 мм.

Символ медали Героя Беларуси носится правее (ближе к центру груди) и немного выше первой планки, на которой закреплены символы государственных наград Республики Беларусь.

3. При наличии у лица государственных наград СССР, БССР, иностранных государств символы этих наград располагаются после символов государственных наград Республики Беларусь в порядке, предусмотренном в пункте 2 настоящего Положения.

УТВЕРЖДЕНО
Указ Президента Республики Беларусь
08.04.2005 № 168

**ПОЛОЖЕНИЕ
О ПОРЯДКЕ ВЫДАЧИ НАГРАЖДЕННЫМ ДУБЛИКАТОВ
ГОСУДАРСТВЕННЫХ НАГРАД РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ,
ДУБЛИКАТОВ УДОСТОВЕРЕНИЙ К НИМ И ДУБЛИКАТОВ
СИМВОЛА МЕДАЛИ ГЕРОЯ БЕЛАРУСИ**

(в ред. Указов Президента Республики Беларусь от 18.10.2006 № 617,
от 11.08.2011 № 364, от 30.12.2011 № 621)

1. Дубликаты орденов, медалей Республики Беларусь, нагрудных знаков к почетным званиям Республики Беларусь (далее – государственные награды), а также дубликаты удостоверений к государственным наградам могут быть выданы награжденным только при их утрате в случаях, указанных в части третьей статьи 70 Закона Республики Беларусь «О государственных наградах Республики Беларусь».

В иных случаях утраты удостоверений к государственным наградам выдается справка о награждении государственными наградами.

Дубликаты государственных наград и (или) дубликаты удостоверений к ним выдаются по решению Главы Администрации Президента Республики Беларусь.

2. Заявление о выдаче дубликата государственной награды и (или) дубликата удостоверения к ней с объяснением причин их утраты, адресованное в Администрацию Президента Республики Беларусь, подается в местный исполнительный и распорядительный орган по месту жительства награжденного, если иное не предусмотрено настоящим Положением.

К заявлению прилагаются:

при утрате государственной награды – документы, подтверждающие награждение заявителя государственной наградой (копия удостоверения к государственной награде или архивная справка о награждении государственной наградой), справка государственного органа или иной организации об обстоятельствах утраты государственной награды, характеристика с места работы, а для неработающих – с места жительства;

при утрате удостоверения к государственной награде – архивная справка о награждении государственной наградой.

К заявлению в случае хищения государственной награды и (или) удостоверения к ней прилагается также справка органа внутренних дел об обращении награжденного по поводу хищения государственной награды и (или) удостоверения к ней и о результатах их розыска. Заявление о выдаче дубликата похищенной государственной награды и (или) дубликата

удостоверения к ней подается по истечении одного года со дня обращения награжденного в органы внутренних дел в связи с их хищением.

3. Соответствующим местным исполнительным и распорядительным органом по результатам рассмотрения заявления органом внутренних дел проводится тщательная проверка обстоятельств утраты государственной награды и (или) удостоверения к ней и возбуждается ходатайство, в котором указываются обстоятельства их утраты. Указанное ходатайство с приложением документов, перечисленных в пункте 2 настоящего Положения, направляется в Администрацию Президента Республики Беларусь для рассмотрения.

4. Порядок рассмотрения заявлений о выдаче дубликатов государственных наград и (или) дубликатов удостоверений к ним военнослужащих, лиц рядового и начальствующего состава Следственного комитета, органов внутренних дел, финансовых расследований Комитета государственного контроля, органов и подразделений по чрезвычайным ситуациям, прокурорских работников, а также лиц, утративших государственные награды при прохождении военной службы, в боевой обстановке, и представления в Администрацию Президента Республики Беларусь ходатайств о выдаче названным лицам дубликатов государственных наград и (или) дубликатов удостоверений к ним определяется соответствующими государственными органами с учетом настоящего Положения.

(в ред. Указов Президента Республики Беларусь от 11.08.2011 № 364, от 30.12.2011 № 621)

5. По результатам рассмотрения ходатайств, указанных в пунктах 3 и 4 настоящего Положения, Глава Администрации Президента Республики Беларусь принимает решение о выдаче либо об отказе в выдаче дубликатов государственных наград и (или) дубликатов удостоверений к ним.

6. В случае утраты удостоверений к государственным наградам при обстоятельствах, не подпадающих под действие части первой пункта 1 настоящего Положения, Администрация Президента Республики Беларусь выдает награжденным справки о награждении их государственными наградами, подписанные Главой Администрации Президента Республики Беларусь и заверенные печатью Администрации Президента Республики Беларусь.

7. Дубликаты государственных наград и (или) дубликаты удостоверений к ним направляются Администрацией Президента Республики Беларусь в соответствующий государственный орган, возбудивший ходатайство о выдаче дубликатов, который обеспечивает их передачу награжденным государственными наградами.

На обратной стороне дубликатов государственных наград воспроизводится номер утраченной государственной награды с добавлением буквы «Д» (дубликат).

8. Дубликаты удостоверений к государственным наградам выдаются на бланках действующих образцов удостоверений к государственным наградам с надписью «дубликат», подписываются Главой Администрации Президента Республики Беларусь и заверяются печатью Администрации Президента Республики Беларусь.

В исключительных случаях Администрацией Президента Республики Беларусь может быть произведена замена пришедших в негодность государственных наград и (или) удостоверений к ним по заявлению награжденного.

9. Найденные государственные награды и (или) удостоверения к ним направляются в Администрацию Президента Республики Беларусь, которая передает их для учета и хранения в Управление делами Президента Республики Беларусь. Они могут быть возвращены Администрацией Президента Республики Беларусь награжденным государственными наградами по их заявлению и ходатайству местного исполнительного и распорядительного органа либо военного комиссариата.

10. Государственные органы, возбудившие ходатайства о выдаче дубликатов государственных наград и (или) дубликатов удостоверений к ним, возврате найденных государственных наград и (или) удостоверений к ним, направляют в Администрацию Президента Республики Беларусь расписку награжденного о получении дубликатов государственных наград и (или) дубликатов удостоверений к ним, найденных государственных наград, удостоверений к ним по форме согласно приложению.

11. Выдача награжденным дубликата символа медали Героя Беларуси производится в соответствии с порядком выдачи награжденным дубликатов государственных наград, установленным в настоящем Положении.

О выдаче награжденному дубликата символа медали Героя Беларуси делается соответствующая запись в удостоверении к данной медали.

(п. 11 введен Указом Президента Республики Беларусь от 18.10.2006 № 617)

УТВЕРЖДЕНО
Указ Президента Республики Беларусь
08.04.2005 № 168

**ОПИСАНИЕ ОРДЕНОВ, МЕДАЛЕЙ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
И НАГРУДНЫХ ЗНАКОВ К ПОЧЕТНЫМ ЗВАНИЯМ
РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
(извлечения)**

(в ред. Указов Президента Республики Беларусь от 16.06.2005 № 277,
от 23.01.2009 № 56, от 12.08.2009 № 419)

Глава 1

ЗНАК ОСОБОГО ОТЛИЧИЯ – МЕДАЛЬ ГЕРОЯ БЕЛАРУСИ

1. Медаль Героя Беларуси представляет собой пятиконечную звезду с гладкими многогранными лучами на лицевой стороне, вписанную в круг диаметром 33 мм. Обратная сторона медали имеет гладкую поверхность, в центре находится номер медали.

2. Медаль при помощи ушка и кольца соединяется с колодкой прямоугольной формы. Вдоль основы колодки идут прорези, внутренняя ее часть обтянута муаровой лентой красного цвета с продольной зеленой полоской с правого края.

3. Медаль и колодка к ней изготавливаются из золота 585-й пробы, вес их 19 граммов.

Глава 2

ОРДЕН ОТЕЧЕСТВА

4. Орден Отечества представляет собой знак, выполненный в форме двух четырехугольников, налагаемых друг на друга и образующих восьмиконечную звезду диаметром 44 мм.

В центре звезды находится круг диаметром 24 мм, в котором расположено изображение Государственного герба Республики Беларусь, обрамленного венком из дубовых и лавровых листьев. В верхней части круга на красном эмалевом фоне расположена надпись «Айчына», в нижней части обозначены степени ордена: I, II, III. Обратная сторона ордена имеет гладкую поверхность, в центре находится номер ордена.

5. Орден при помощи ушка и кольца соединяется с пятиугольной колодкой, обтянутой муаровой лентой красного цвета с продольной зеленой полоской посередине для ордена I степени, двумя зелеными продольными полосками по краям для ордена II степени, двумя зелеными продольными

полосками по краям и одной зеленой продольной полоской посередине для ордена III степени.

6. Орден Отечества I степени изготавливается из серебра с позолотой, II степени – из серебра с частичной позолотой, III степени – из серебра.

Глава 5

ОРДЕН «ЗА ЛИЧНОЕ МУЖЕСТВО»

15. Орден «За личное мужество» представляет собой позолоченный, покрытый красной эмалью крест на фоне позолоченной четырехгранной плоскости с изображением ребристых лучей.

В центре креста размещен круг диаметром 22 мм, покрытый белой эмалью, с надписью «За асабістую мужнасць» и изображением лавровых ветвей. В центре круга – золотистая пятиконечная звездочка на темно-красном фоне. Круг наложен на позолоченный меч. Обратная сторона ордена имеет гладкую поверхность, в центре находится номер ордена.

16. Орден при помощи ушка и кольца соединяется с пятиугольной колдочкой, обтянутой муаровой лентой золотистого цвета с продольной бордовой полоской посередине. По краям лента имеет по одной продольной полоске: с левой стороны – белую, с правой – бордовую.

17. Орден «За личное мужество» изготавливается из серебра с позолотой.

Глава 6

ОРДЕН ДРУЖБЫ НАРОДОВ

18. Орден Дружбы народов представляет собой знак, выполненный в форме пяти- и десятиконечной звезд. Пятиконечная звезда, покрытая красной эмалью и обрамленная по контуру выпуклыми каплями, накладывается на десятиконечную звезду диаметром 59 мм, которая образована пятью золотистыми пирамидальными гранями и пятью золотистыми пучками расходящихся лучей.

В центре ордена размещено накладное изображение земного шара с пятью континентами, отдельные детали которого покрыты синей эмалью. Земной шар окаймлен ободком с изображением рукопожатий. Обратная сторона ордена имеет гладкую поверхность, в центре находится номер ордена.

19. Орден при помощи ушка и плоского кольца, к которому прикреплен прямоугольный знак размером 14 x 14 мм, представляющий в миниатюре Государственный флаг Республики Беларусь, соединяется с муаровой лентой синего цвета шириной 44 мм.

20. Орден Дружбы народов изготавливается из серебра с позолотой.

Глава 7 ОРДЕН ПОЧЕТА

21. Орден Почета имеет форму округлого позолоченного восьмигранника, на который накладывается четырехконечная серебряная звезда с рельефным изображением мужчины и женщины в центре, которые держат Государственный флаг Республики Беларусь и снопы пшеницы. Флаг покрыт эмалью красного, зеленого и белого цвета. В нижней части ордена – голубая эмалевая лента, которая поддерживает лавровые и дубовые ветви, обрамляющие орден.

Высота ордена 50 мм, ширина – 46 мм. Обратная сторона ордена имеет гладкую поверхность, в центре находится номер ордена.

22. Орден при помощи ушка и кольца соединяется с пятиугольной колодкой, обтянутой муаровой лентой желтого цвета с продольной полоской зеленого цвета посередине и по одной продольной полоске красного цвета по краям.

23. Орден изготавливается из серебра с позолотой.

Глава 8 ОРДЕН ФРАНЦИСКА СКОРИНЫ

24. Орден Франциска Скорины представляет собой четырехконечную звезду с кругом, заключенную в овал размером по вертикали 43 мм, по горизонтали – 39 мм. В центре круга – рельефное изображение Франциска Скорины, в нижней части – лавровая ветвь. Овал обрамлен бело-голубой эмалевой лентой с надписью «Францыск Георгій Скарына». Обратная сторона ордена имеет гладкую поверхность, в центре находится номер ордена.

25. Орден при помощи ушка и кольца соединяется с колодкой семиугольной формы, в нижней части которой размещен знак «сигнет». Колодка обтянута муаровой лентой темно-фиолетового цвета.

26. Орден изготавливается из серебра с позолотой.

Глава 9 ОРДЕН МАТЕРИ

27. Орден Матери представляет собой девятиконечную рельефную звезду, вписанную в круг диаметром 40 мм. В центре – рельефное изображение женщины и ребенка в лучах солнца, обрамленное венком из дубовых и лавровых листьев, в нижней части венка – бело-голубой эмалевый бант. Обратная сторона ордена имеет гладкую поверхность, в центре находится номер ордена.

28. Орден при помощи ушка и кольца соединяется с пятиугольной колодкой, обтянутой муаровой лентой голубого цвета с продольной синей полоской посередине.

29. Орден изготавливается из томпака с серебрением и позолотой.

Глава 10 МЕДАЛЬ «ЗА ОТВАГУ»

30. Медаль «За отвагу» имеет форму круга диаметром 37 мм. На лицевой стороне медали в верхней части изображены три самолета, ниже размещена в две строки надпись «За адвагу», под надписью изображен танк. Все изображения на медали рельефные, надпись втиснутая, покрыта красной эмалью. Обратная сторона медали имеет гладкую поверхность, в центре находится номер медали.

31. Медаль при помощи ушка и кольца соединяется с пятиугольной колодкой, обтянутой муаровой лентой голубого цвета с двумя продольными полосками синего цвета по краям.

32. Медаль изготавливается из серебра.

Глава 13–1 МЕДАЛЬ «ЗА ОТЛИЧИЕ В ПРЕДУПРЕЖДЕНИИ И ЛИКВИДАЦИИ ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИЙ» (введена Указом Президента Республики Беларусь от 12.08.2009 № 419)

41–1. Медаль «За отличие в предупреждении и ликвидации чрезвычайных ситуаций» имеет форму круга диаметром 33 мм. На лицевой стороне медали по кругу расположена надпись «За адзнаку ў папярэджанні і ліквідацыі надзвычайных сітуацый», в центре – стилизованное изображение восьмиконечной звезды, обрамленной венком из лавровых листьев, нижнюю часть которого накрывает полукругом выющая лента. На звезде размещено изображение Государственного герба Республики Беларусь.

На обратной стороне медали находится пятиконечная звезда в обрамлении венка из лавровых листьев с исходящими из ее центра лучами.

41–2. Медаль «За отличие в предупреждении и ликвидации чрезвычайных ситуаций» при помощи ушка и кольца соединяется с пятиугольной колодкой, обтянутой муаровой лентой синего цвета с двумя продольными красными полосками по краям и одной посередине.

41–3. Медаль «За отличие в предупреждении и ликвидации чрезвычайных ситуаций» изготавливается из томпака с серебрением.

Глава 14

МЕДАЛЬ «ЗА ТРУДОВЫЕ ЗАСЛУГИ»

42. Медаль «За трудовые заслуги» имеет форму круга диаметром 33 мм. На лицевой стороне медали расположено рельефное изображение элементов, символизирующих труд людей, занятых в промышленности, сельском хозяйстве, науке, на обратной стороне – изображения шестерни и колоса.

43. Медаль при помощи ушка и кольца соединяется с пятиугольной колодкой, обтянутой муаровой лентой серого цвета с продольной полоской темно-серого цвета посередине и по одной полоске красного цвета по краям.

44. Медаль изготавливается из томпака с серебрением.

Глава 15

МЕДАЛЬ ФРАНЦИСКА СКОРИНЫ

45. Медаль Франциска Скорины имеет форму круга диаметром 32 мм. На лицевой стороне медали расположено рельефное изображение Франциска Скорины и надпись «Францыск Скарына», на обратной стороне – знак «сигнет».

46. Медаль при помощи ушка и кольца соединяется с прямоугольной колодкой. Вдоль основы колодки идут прорезы, внутренняя ее часть покрыта муаровой лентой зеленого цвета, посередине ленты – желтая полоса национального орнамента, лента обрамлена позолоченной нитью.

47. Медаль изготавливается из томпака.

Глава 17

НАГРУДНЫЕ ЗНАКИ К ПОЧЕТНЫМ ЗВАНИЯМ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

52. Нагрудный знак к почетным званиям (...) имеет форму круга диаметром 24 мм, который представляет собой венок из лавровых и дубовых листьев. В центре нагрудного знака расположена накладка с рельефным изображением листа и текстом, соответствующим почетному званию. Обратная сторона нагрудного знака имеет гладкую поверхность.

Нагрудный знак при помощи ушка и кольца соединяется с колодкой, ширина которой 20 мм и высота вместе с ушком 18 мм. Колодка обтянута муаровой лентой красного цвета. В нижней части колодки расположена надпись «Рэспубліка Беларусь».

Нагрудный знак изготавливается из томпака с позолотой.

53. Нагрудный знак к почетному званию «Заслуженный тренер Республики Беларусь» представляет собой четырехугольник шириной 20 мм,

высотой вместе с ушком 30 мм. Его нижняя часть имеет овальную форму, верхние углы усечены. Силуэт нагрудного знака напоминает беговую дорожку стадиона, в верхней части размещены буквы «ЗТ», в нижней – ветви дуба и лавра, в центре нагрудного знака – накладка с рельефным изображением факела, по овалу беговой дорожки – надпись «Заслужаны трэнер». Обратная сторона нагрудного знака имеет гладкую поверхность.

Нагрудный знак при помощи ушка и кольца соединяется с колодкой, ширина которой 20 мм и высота вместе с ушком 18 мм. Колодка обтянута муаровой лентой голубого цвета. В нижней части колодки расположена надпись «Рэспубліка Беларусь».

Нагрудный знак изготавливается из томпака с позолотой, накладка – из серебра.

54. Нагрудный знак к почетному званию «Заслуженный мастер спорта Республики Беларусь» представляет собой форму четырехугольника шириной 20 мм, высотой вместе с ушком 29 мм. Его нижняя часть имеет овальную форму. Силуэт нагрудного знака напоминает беговую дорожку стадиона, в верхней его части по горизонтали расположено рельефное изображение венка из лавровых листьев, посередине – буквы «ЗМС». В центре нагрудного знака размещена накладка с рельефным изображением факела, по овалу беговой дорожки – надпись «Заслужаны майстар спорту». Обратная сторона нагрудного знака имеет гладкую поверхность.

Нагрудный знак при помощи ушка и кольца соединяется с колодкой, ширина которой 20 мм и высота вместе с ушком 18 мм. Колодка обтянута муаровой лентой голубого цвета. В нижней части колодки расположена надпись «Рэспубліка Беларусь».

Нагрудный знак изготавливается из томпака с серебрением, накладка – из томпака с позолотой.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
3 мая 2002 г. № 238

**ОБ УЧРЕЖДЕНИИ НАГРУДНОГО ЗНАКА МИНИСТЕРСТВА
ОБРАЗОВАНИЯ «ВЫДАТНІК АДУКАЦЫІ»**

В целях поощрения работников системы образования за значительный вклад в развитие образования, внедрение передового педагогического опыта, образцовое выполнение трудовых обязанностей ПОСТАНОВЛЯЮ:

1. Учредить нагрудный знак Министерства образования «Выдатнік адукацыі».

2. Утвердить прилагаемые Положение о нагрудном знаке Министерства образования «Выдатнік адукацыі» и описание этого нагрудного знака.

3. Министерству образования обеспечить финансирование расходов по изготовлению нагрудного знака «Выдатнік адукацыі» и удостоверений к нему за счет средств республиканского бюджета, выделяемых Министерству на прочие расходы в области образования.

4. Настоящий Указ вступает в силу со дня его подписания.

Президент Республики Беларусь

А. ЛУКАШЕНКО

УТВЕРЖДЕНО

Указ Президента Республики Беларусь
03.05.2002 № 238

ПОЛОЖЕНИЕ
О НАГРУДНОМ ЗНАКЕ МИНИСТЕРСТВА ОБРАЗОВАНИЯ
«ВЫДАТНІК АДУКАЦЫІ»

1. Нагрудным знаком Министерства образования «Выдатнік адукацыі» (далее – нагрудный знак) награждаются работники организаций системы образования за значительный вклад в развитие образования, внедрение передового педагогического опыта, образцовое выполнение трудовых обязанностей, высокие достижения в обучении и воспитании детей и молодежи, проработавшие в этих организациях не менее 10 лет.

2. Порядок представления к награждению нагрудным знаком устанавливается Министром образования.

3. Награждение нагрудным знаком производится приказом Министра образования.

4. Нагрудный знак и удостоверение к нему установленной формы вручаются Министром образования или его заместителями лично награжденному в торжественной обстановке.

5. Награжденные нагрудным знаком работники, совершившие умышленное преступление либо допустившие грубое нарушение трудовой дисциплины, приказом Министра образования могут быть лишены нагрудного знака.

6. Записи о награждении работника нагрудным знаком и о лишении его этого знака заносятся в трудовую книжку работника.

7. Нагрудный знак носится на правой стороне груди после орденов и медалей, а при их отсутствии – на их месте.

8. Повторное награждение нагрудным знаком не производится. При утере нагрудного знака дубликат не выдается.

УТВЕРЖДЕНО

Указ Президента Республики Беларусь

03.05.2002 № 238

ОПИСАНИЕ НАГРУДНОГО ЗНАКА МИНИСТЕРСТВА ОБРАЗОВАНИЯ «ВЫДАТНІК АДУКАЦЫІ»

Нагрудный знак Министерства образования «Выдатнік адукацыі» представляет собой круг диаметром 30 мм, в центре которого на фоне восходящих стилизованных лучей расположены открытая книга с изображением на правой странице славянской буквы «А» и факел, обрамленные снизу двумя перекрещенными лавровыми ветвями. В верхней части нагрудного знака полукругом расположена надпись «Выдатнік адукацыі».

Нагрудный знак с помощью ушка и кольца соединяется с прямоугольной колодкой размером 12 × 25 мм, на которой изображена лавровая ветвь.

Нагрудный знак и колодка изготавливаются из металла желтого цвета. Поле колодки покрыто ювелирной эмалью красного цвета.

Оборотная сторона нагрудного знака имеет гладкую поверхность, на которой рельефно выполнены надпись «Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь» в две строки и знак «№». Порядковый номер нагрудного знака гравировается.

**ПАСТАНОВА МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
5 ліпеня 2007 г. № 31а**

**АБ ЗАЦВЯРДЖЭННІ ІНСТРУКЦЫІ АБ ПАРАДКУ
ПРАДСТАЎЛЕННЯ ДА ЁЗНАГАРОДЖАННЯ НАГРУДНЫМ
ЗНАКАМ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ
«ВЫДАТНІК АДУКАЦЫІ»**

У адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 3 мая 2002 г. № 238 «Об учреждении нагрудного знака Министерства образования «Выдатнік адукацыі» і Палажэннем аб Міністэрстве адукацыі Рэспублікі Беларусь, зацверджаным пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 29 кастрычніка 2001 г. № 1554, Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ПАСТАНАЎЛЯЕ:

Зацвердзіць Інструкцыю аб парадку прадстаўлення да ўзнагароджання нагрудным знакам Міністэрства адукацыі «Выдатнік адукацыі» (дадаецца).

Міністр

А.М. РАДЗЬКОЎ

УЗГОДНЕНА
Старшыня Гомельскага абласнога
выканаўчага камітэта
А.С. Якабсон
17.07.2007

УЗГОДНЕНА
Старшыня Мінскага абласнога
выканаўчага камітэта
Л.Ф. Крупец
19.07.2007

УЗГОДНЕНА
Старшыня Віцебскага абласнога
выканаўчага камітэта
У.П. Андрэйчанка
19.07.2007

УЗГОДНЕНА
Старшыня Гродзенскага абласнога
выканаўчага камітэта
У.Я. Саўчанка
19.07.2007

УЗГОДНЕНА
Старшыня Брэсцкага абласнога
выканаўчага камітэта
К.А. Сумар
19.07.2007

УЗГОДНЕНА
Старшыня Мінскага гарадскога
выканаўчага камітэта
М.Я. Паўлаў
17.07.2007

УЗГОДНЕНА
Старшыня Магілёўскага абласнога
выканаўчага камітэта
Б.В. Батура
18.07.2007

ЗАЦВЕРДЖАНА
Пастанова
Міністэрства адукацыі
Рэспублікі Беларусь
05.07.2007 № 31а

**ІНСТРУКЦЫЯ
АБ ПАРАДКУ ПРАДСТАЎЛЕННЯ ДА ЁЗНАГАРОДЖАННЯ
НАГРУДНЫМ ЗНАКАМ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ
«ВЫДАТНІК АДУКАЦЫІ»**

1. Інструкцыя аб парадку прадстаўлення да ўзнагароджання нагрудным знакам Міністэрства адукацыі «Выдатнік адукацыі» (далей – Інструкцыя) распрацавана ў адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 3 мая 2002 г. № 238 «Об учреждении нагрудного знака Министерства образования «Выдатнік адукацыі» (Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 2002 г., № 53-54, 1/3674) і вызначае парадак прадстаўлення да ўзнагароджання нагрудным знакам Міністэрства адукацыі «Выдатнік адукацыі» (далей – нагрудны знак) работнікаў арганізацый сістэмы адукацыі Рэспублікі Беларусь (далей – работнікі).

2. Для ўзнагароджання работнікаў нагрудным знакам кіраўніком арганізацыі прадстаўляецца ў Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь суправаджальнае пісьмо на бланку арганізацыі і ўзнагародны ліст па форме згодна дадатку да дадзенай Інструкцыі.

3. Узнагародны ліст афармляецца на падставе станоўчага рашэння сходу калектыву работнікаў арганізацыі аб прадстаўленні да ўзнагароджання нагрудным знакам работніка.

4. Рашэнне калектыву работнікаў арганізацыі аб прадстаўленні да ўзнагароджання нагрудным знакам прымаецца на сходзе калектыву работнікаў адкрытым галасаваннем простаі большасцю галасоў пры ўмове прысутнасці на ім больш 50% членаў калектыву работнікаў арганізацыі.

5. Узнагародны ліст узгадняецца для работнікаў устаноў і іншых арганізацый, падпарадкаваных:

Міністэрству адукацыі Рэспублікі Беларусь – са старшынёй прафсаюза-нага камітэта арганізацыі;

упраўленням (аддзелам, камітэту) адукацыі мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў – з кіраўніком упраўлення адукацыі абласнога выканаўчага камітэта (камітэта па адукацыі Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта) і старшынёй абласнога галіновага прафсаюза-нага камітэта;

іншым дзяржаўным органам – з адпаведнымі дзяржаўнымі органамі.

6. Для ўзнагароджання нагрудным знакам работнікаў цэнтральнага апарата Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, дэпартаменту кантролю якасці адукацыі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь прадстаўляюцца дакладная запіска на імя Міністра адукацыі Рэспублікі Беларусь і ўзнагародны ліст, які ўзгадняецца са старшынёй прафсаюза нага камітэта Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

7. Ва ўзнагародным лісце адлюстроўваюцца інфармацыя аб рашэнні калектыву работнікаў і ўзгадненні, якія прадугледжаны дадзенай Інструкцыяй у выглядзе подпісаў кіраўнікоў арганізацый і прафсаюзных органаў, якія завераны пячаткай адпаведных арганізацый і органаў.

8. Работнікі арганізацый, якія ўзнагароджваюцца нагрудным знакам, заахвочваюцца грашовай прэміяй у парадку і ў памеры згодна з лакальным нарматыўным прававым актам арганізацый, але не болей за сем базавых велічынь.

Дадатак
да Інструкцыі аб парадку
прадстаўлення да ўзнагароджання
нагрудным знакам Міністэрства
адукацыі «Выдатнік адукацыі»

УЗНАГАРОДНЫ ЛІСТ

1. Прозвішча _____
- Імя і імя па бацьку _____
2. Пасада і месца работы _____
- _____
3. З якога часу працуе на апошняй пасадзе _____
4. Стаж педагагічнай ці навукова-педагагічнай работы _____
5. Дата і месца нараджэння _____
- _____
6. Грамадзянства _____
7. Адукацыя _____
(указаць, калі і якую навучальную ўстанову скончыў)
- _____
8. Вучоная ступень і вучоная званне _____
- _____
9. Якія ўзнагароды мае і дата ўзнагароджання _____
- _____
10. Дамашні адрас _____
- _____

11. ХАРАКТАРЫСТЫКА

12. Звесткі аб рашэнні ў калектыве работнікаў _____
(назва арганізацыі,

дата абмеркавання, нумар пратакола)

Кіраўнік арганізацыі _____
(пасада, подпіс, ініцыялы, прозвішча)

М.П.

Старшыня прафсаюзнай арганізацыі _____
(подпіс, ініцыялы, прозвішча)

«__» _____ 200__ г.

**ПАСТАНОВА МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
18 жніўня 2006 г. № 82**

**АБ ЗАЦВЯРДЖЭННІ ПАЛАЖЭННЯ АБ ГРАМАЦЕ
МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
І ГАНАРОВАЙ ГРАМАЦЕ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ**

(в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

На падставе Палажэння аб Міністэрстве адукацыі Рэспублікі Беларусь, зацверджаным пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 29 кастрычніка 2001 г. № 1554, Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ПАСТАНАЎЛЯЕ:

(в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

Зацвердзіць Палажэнне аб Грамаце Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь і Ганаровай грамаце Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь (дадаецца).

Міністр

А.М.Радзькоў

УЗГОДНЕНА

Намеснік старшыні Брэсцкага абласнога
выканаўчага камітэта
С.Д.Ашмянцаў
17.08.2006

УЗГОДНЕНА

Старшыня Віцебскага абласнога
выканаўчага камітэта
У.П.Андрэйчанка
17.08.2006

УЗГОДНЕНА

Старшыня
Гомельскага абласнога
выканаўчага камітэта
А.С.Якабсон
17.08.2006

УЗГОДНЕНА

Першы намеснік старшыні
Гродзенскага абласнога
выканаўчага камітэта
В.І.Сцяпура
17.08.2006

УЗГОДНЕНА

Старшыня Мінскага гарадскога
выканаўчага камітэта
М.Я.Паўлаў
17.08.2006

УЗГОДНЕНА

Старшыня Мінскага абласнога
выканаўчага камітэта
Н.Ф.Дамашкевіч
17.08.2006

УЗГОДНЕНА

Старшыня Магілёўскага абласнога
выканаўчага камітэта
Б.В.Багура
17.08.2006

ПАЛАЖЭННЕ
АБ ГРАМАЦЕ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ
БЕЛАРУСЬ І ГАНАРОВАЙ ГРАМАЦЕ МІНІСТЭРСТВА
АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

(в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

1. Грамата Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь (далей – Грамата) і Ганаровая грамата Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь (далей – Ганаровая грамата) з’яўляюцца формай маральнага заахвочвання калектываў устаноў адукацыі, работнікаў арганізацый сістэмы адукацыі Рэспублікі Беларусь, работнікаў рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання, мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў (далей – дзяржаўныя органы) і іншых арганізацый, а Грамата – таксама студэнтаў і навучэнцаў устаноў адукацыі.

(в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

2. Граматай узнагароджваюцца за:

дасягненні ў навуковай, навукова-тэхнічнай, эксперыментальнай і інавацыйнай дзейнасці;

поспехі, якія дасягнуты ў арганізацыі адукацыйнага працэсу, фізкультурна-аздраўленчай рабоце, патрыятычным і грамадзянскім выхаванні дзяцей і моладзі ва ўстановах адукацыі і іншых арганізацыях;

распрацоўку навукова-метадычнага забеспячэння адукацыі;

паспяховую працу па ўдасканаленні і ўмацаванні матэрыяльна-тэхнічнай базы устаноў адукацыі, аснашчэнні вучэбных кабінетаў, майстэрняў, лабараторый;

поспехі навучэнскай моладзі ў вучэбнай, спартыўна-масавай, грамадскай, навуковай, навукова-тэхнічнай, эксперыментальнай, інавацыйнай дзейнасці, а таксама тэхнічным, мастацкім, экалагічным, турысцкім напрамках дадатковай адукацыі, удзел у алімпіядах, конкурсах, турнірах, фестывалях, канферэнцыях, сімпозіумах, кангрэсах, семінарах і іншых адукацыйных мерапрыемствах;

высокія паказчыкі ў працы, паспяховае выкананне задач, якія стаяць перад сістэмай адукацыі.

(п. 2 в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

3. Граматай могуць узнагароджвацца: работнікі устаноў адукацыі і іншых дзяржаўных арганізацый, падпарадкаваных упраўленням адукацыі абласных выканаўчых камітэтаў і камітэту па адукацыі Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта, якія былі ўзнагароджаны граматай або ганаровай граматай упраўленняў адукацыі абласных выканаўчых камітэтаў, камітэта па адукацыі

Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта; работнікі ўстаноў вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі; работнікі іншых дзяржаўных арганізацый, падпарадкаваных дзяржаўным органам, якія былі ўзнагароджаны граматай або ганаровай граматай гэтых арганізацый; работнікі апарату Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь (далей – Міністэрства адукацыі) і іншых арганізацый.

(п. 3 в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

4. Ганаровай граматай узнагароджваюцца за:

асобныя поспехі ў педагагічнай дзейнасці, навучанні і выхаванні падрастаючага пакалення, фізкультурна-аздараўленчай рабоце, шматгадовую і плённую працу ў сістэме адукацыі, узорнае выкананне працоўных абавязкаў;

(в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

высокія вынікі, дасягнутыя ў навуковай і інавацыйнай дзейнасці, значны ўклад у арганізацыю навуковых даследаванняў;

паспяховаю працу па развіцці матэрыяльна-тэхнічнай базы і забеспячэнні эфектыўнага функцыянавання сістэмы адукацыі;

(в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

укараненне сучасных адукацыйных і інфармацыйных тэхналогій, распрацоўку навукова-метадычнага забеспячэння адукацыі, вынаходніцкія і рацыяналізатарскія прапановы;

(в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

значны ўклад у развіццё творчых здольнасцей адоранай і таленавітай моладзі;

(в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

значныя вынікі педагагічнай дзейнасці, абагульненне, распаўсюджванне і актыўнае прымяненне перадавога аичыннага і замежнага вопыту ў сферы адукацыі.

(в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

5. Ганаровай граматай могуць узнагароджвацца: работнікі ўстаноў адукацыі, падпарадкаваных упраўленням адукацыі абласных выканаўчых камітэтаў і камітэтаў па адукацыі Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта; работнікі ўстаноў вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі; работнікі іншых дзяржаўных арганізацый, падпарадкаваных дзяржаўным органам; работнікі апарату Міністэрства адукацыі і іншых арганізацый, якія былі ўзнагароджаны Граматай, але не раней чым праз тры гады з дня ўзнагароджання.

(в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

6. Граматай або Ганаровай граматай могуць узнагароджвацца работнікі іншых дзяржаўных органаў і арганізацый, якія на працягу многіх гадоў прымалі актыўны ўдзел у навучанні і выхаванні падрастаючага пакалення, умацаванні матэрыяльна-тэхнічнай базы ўстаноў адукацыі, развіцці сістэмы адукацыі.

(в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

7. Работнікам апарату Міністэрства адукацыі, якія ўзнагароджаны Граматай, выплачваецца аднаразовая грашовая прэмія ў памеры трох базавых

велічынь, а ўзнагароджаным Ганаровай граматай – аднаразовая грашовая прэмія ў памеры пяці базавых велічынь.

Работнікам дзяржаўных органаў і арганізацый, якія ўзнагароджаны Граматай або Ганаровай граматай, выплачваецца аднаразовая грашовая прэмія за кошт сродкаў арганізацыі, якая хадайнічае аб узнагароджанні.

(п. 7 в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

8. Рашэнне аб узнагароджанні Граматай і Ганаровай граматай прымаецца Міністрам адукацыі Рэспублікі Беларусь на падставе прадстаўленняў адпаведна намеснікаў Міністра адукацыі Рэспублікі Беларусь, кіраўнікоў дзяржаўных органаў і арганізацый і хадайніцтваў калектываў работнікаў дзяржаўных органаў і арганізацый, якія аформлены на падставе абмеркавання кандыдатуры ў калектыве работнікаў.

9. Пры прадстаўленні да ўзнагароджання Граматай або Ганаровай граматай афармляецца ўзнагародны ліст згодна з дадаткам да дадзенага Палажэння.

(п. 9 в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

10. Прадстаўленне да ўзнагароджання Граматай або Ганаровай граматай работнікаў дзяржаўных арганізацый, якія падпарадкаваны дзяржаўным органам, узгадняецца з адпаведнымі дзяржаўнымі органамі.

(п. 10 в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

11. Прадстаўленне да ўзнагароджання Граматай або Ганаровай граматай накіроўваецца ў Міністэрства адукацыі за месяц да ўзнагароджання.

12. Узнагароджанне Граматай, Ганаровай граматай ажыццяўляецца на падставе загада Міністра адукацыі Рэспублікі Беларусь.

13. Паўторнае ўзнагароджанне Граматай або Ганаровай граматай дапускаецца ў выключных выпадках, але не раней чым праз тры гады з дня папярэдняга ўзнагароджання.

14. Грамата або Ганаровая грамата ўручаецца Міністрам адукацыі Рэспублікі Беларусь, упаўнаважанымі ім асобамі, начальнікамі ўпраўленняў адукацыі абласных выканаўчых камітэтаў, старшынёй камітэта па адукацыі Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта, кіраўнікамі дзяржаўных органаў і арганізацый.

Грамата або Ганаровая грамата ўручаецца асабіста работніку ва ўрачыстых абставінах.

Грамата або Ганаровая грамата ўручаецца калектыву арганізацыі на ўрачыстым сходзе гэтага калектыву.

15. Запіс аб узнагароджанні Граматай або Ганаровай граматай уносіцца ў працоўную кніжку работніка.

16. Персанальны ўлік работнікаў, якія ўзнагароджаны Граматай і Ганаровай граматай, вядзецца ўпраўленнем кадровай палітыкі Міністэрства адукацыі і кадравымі службамаі арганізацый.

(в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

Дадатак
да Палажэння аб Грамаце Міністэрства
адукацыі Рэспублікі Беларусь
і Ганаровай грамаце Міністэрства
адукацыі Рэспублікі Беларусь

(в ред. постановления Минобразования от 02.03.2012 № 19)

УЗНАГАРОДНЫ ЛІСТ

1. Прозвішча _____
Уласнае імя, імя па бацьку (калі такое маецца) _____
2. Пасада і месца працы _____
3. З якога часу працуе на апошняй пасадзе _____
4. Стаж работы па спецыяльнасці (у галіне) _____
5. Дата і месца нараджэння _____
6. Грамадзянства _____
7. Адукацыя _____
(указаць, калі і якую ўстанову адукацыі скончыў)
8. Вучоная ступень, вучонае званне _____
9. Якія ўзнагароды мае _____
10. Дамашні адрас _____

11. ХАРАКТАРЫСТЫКА

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
12. Звесткі аб абмеркаванні ў калектыве _____
  13. Прадстаўляецца да ўзнагароджання (Граматай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, Ганаровай граматай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь) _____

Кіраўнік арганізацыі _____
(назваць пасаду) (подпіс) (уласнае імя, імя па бацьку (калі такое маецца), прозвішча)

Старшыня прафсаюзнай арганізацыі _____
(подпіс) (уласнае імя, імя па бацьку (калі такое маецца), прозвішча)

_____ 20__ г.

Заклучэнне ўпраўлення адукацыі абласнога выканаўчага камітэта,
камітэта па адукацыі Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта _____

Начальнік упраўлення адукацыі
абласнога выканаўчага камітэта
(старшыня камітэта па адукацыі Мінскага
гарадскога выканаўчага камітэта)

_____ (подпіс)

М.П.

Старшыня абласнога
камітэта прафсаюза

_____ (подпіс)

М.П.

Змест

РАЗДЗЕЛ 1. ДАКУМЕНТЫ БЕЛАРУСКАГА ПРАФЕСІЙНАГА САЮЗА АДУКАЦЫІ І НАВУКІ

Аб узнагароджанні і заахвочванні ў Беларускім прафесійным саюзе работнікаў адукацыі і навукі	3
Дадатак № 1	5
Дадатак № 2	7
Дадатак № 3	10
Дадатак № 4	13
Дадатак № 5	16
Дадатак № 6	17
Аб зацвярджэнні Палажэння аб выплатах Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі навучэнцам з ліку прафсаюзных актывістаў	19
Аб выплатах Беларускага прафесійнага саюза работнікаў адукацыі і навукі навучэнцам з ліку прафсаюзных актывістаў	20
Дадатак № 1	25
Дадатак № 2	27
Аб некаторых пытаннях узнагароджання ў галіновым прафсаюзе	28

РАЗДЗЕЛ 2. ДАКУМЕНТЫ

ФЕДЭРАЦЫІ ПРАФСАЮЗАЎ БЕЛАРУСІ

Аб Ганаровай грамаце Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі	29
Узнагародны ліст	31
Аб прэміях Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі ў галіне літаратуры, мастацтва, журналістыкі і аматарскай творчасці	33
Дадатак	36
О премиях Федерации профсоюзов Беларуси в области труда	38
Приложение 1	41
Приложение 2	42

РАЗДЗЕЛ 3. НАРМАТЫЎНЫЯ ПРАВОВЫЯ АКТЫ

РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

О ГОСУДАРСТВЕННЫХ НАГРАДАХ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ (извлечения)	43
О НЕКОТОРЫХ ВОПРОСАХ НАГРАЖДЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ НАГРАДАМИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ (извлечения)	59
О ПОРЯДКЕ НАГРАЖДЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ НАГРАДАМИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ, ЛИШЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫХ НАГРАД РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ И ВОССТАНОВЛЕНИЯ В ПРАВАХ НА ЭТИ НАГРАДЫ	60
Приложение 1	66
Приложение 2	68
О ПОРЯДКЕ НОШЕНИЯ СИМВОЛОВ ГОСУДАРСТВЕННЫХ НАГРАД РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ	69
О ПОРЯДКЕ ВЫДАЧИ НАГРАЖДЕННЫМ ДУБЛИКАТОВ ГОСУДАРСТВЕННЫХ НАГРАД РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ, ДУБЛИКАТОВ УДОСТОВЕРЕНИЙ К НИМ И ДУБЛИКАТОВ СИМВОЛА МЕДАЛИ ГЕРОЯ БЕЛАРУСИ	70
ОПИСАНИЕ ОРДЕНОВ, МЕДАЛЕЙ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ И НАГРУДНЫХ ЗНАКОВ К ПОЧЕТНЫМ ЗВАНИЯМ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ (извлечения)	73

ОБ УЧРЕЖДЕНИИ НАГРУДНОГО ЗНАКА МИНИСТЕРСТВА ОБРАЗОВАНИЯ «ВЫДАТНИК АДУКАЦЫИ»	79
О НАГРУДНОМ ЗНАКЕ МИНИСТЕРСТВА ОБРАЗОВАНИЯ «ВЫДАТНИК АДУКАЦЫИ»	79
ОПИСАНИЕ НАГРУДНОГО ЗНАКА МИНИСТЕРСТВА ОБРАЗОВАНИЯ «ВЫДАТНИК АДУКАЦЫИ»	80
АБ ЗАЦВЯРДЖЭННІ ІНСТРУКЦЫІ АБ ПАРАДКУ ПРАДСТАЎЛЕННЯ ДА ЎЗНАГАРОДЖАННЯ НАГРУДНЫМ ЗНАКАМ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ «ВЫДАТНИК АДУКАЦЫІ»	81
ІНСТРУКЦЫЯ АБ ПАРАДКУ ПРАДСТАЎЛЕННЯ ДА ЎЗНАГАРОДЖАННЯ НАГРУДНЫМ ЗНАКАМ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ «ВЫДАТНИК АДУКАЦЫІ» ..	82
Дадагак	84
АБ ЗАЦВЯРДЖЭННІ ПАЛАЖЭННЯ АБ ГРАМАЦЕ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ І ГАНАРОВАЙ ГРАМАЦЕ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ	85
АБ ГРАМАЦЕ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ І ГАНАРОВАЙ ГРАМАЦЕ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.....	86
Дадагак	89

Выдаецца для ўнутранага выкарыстання

УЗНАГАРОДЖАННЕ І ЗААХВОЧВАННЕ Ў БЕЛАРУСКІМ ПРАФЕСІЙНЫМ САЮЗЕ РАБОТНІКАЎ АДУКАЦЫІ І НАВУКІ

Укладальнікі *Р.В. Даніра, В.А. Ільіна*
Адказы за выпуск *Р.В. Даніра*
Вёрстка і дызайн вокладкі *А.С. Кісялёва*

Падпісана да друку 12.11.2012. Фармат 60x84 1/16.
Папера афсетная. Друк на рызографе.
Ум. друк. арк. 5,58. Ум. выд. арк. 4,76. Тыраж 604 экз. Заказ № 787.

Не для продажу

Выдавец: Выдавецкі Дом «Праф-Прэс»
ЛП №02330/0003916 ад 08.04.2011 г.,
220126, г. Мінск, пр-т Пераможцаў, 21, т. 203-45-46

Аддрукавана з арыгінал-макету заказчыка
у ПУП «Друкарня Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі».
ЛП №02330/54 ад 04.09.2008 г.,
220030, г. Мінск, пл. Свабоды, 23